

UC-NRLF
B 4 685 000

VÍGA-GLÚMS SAGA.

BÚIÐ HEFIR TIL PRENTUNAR

VALD. ÁSMUNDARSON.

REYKJAVÍK.

KOSTNAÐARMAÐUR: *SIGURÐUR KRISTJÁNSSON.*

1897.

FÉLAGSPRENTSMIÐJAN.

FORMÁLI.

Víga-Glúms saga hefir verið gefin út fjórum sinnum áðr. Fyrsta útgáfan er prentuð á Hólum 1756, og er nafn hennar: „Agiætar Formaña Sögur. Eru aa þrick wtgeingnar ad Forlagi Hr. Vice-Lögmañsens Biörns Marcussonar“. Í annað sinn er sagan gefin út á íslenzku og latínu með orðskýringum og heitir: „Víga-Glúms saga, sive vita Viga-Glumi. Havniæ 1786“. Skýringarnar eru eftir Guðmund Pétrsson sýslumann († 1817). Í þriðja sinni er sagan út gefin í öðru bindi af Íslendingasögum, Khöfn 1830. Síðast er saga þessi gefin út í ‚Íslenzkum fornsögum’ I ásamt Ljósvetninga sögu, Khöfn 1880, og hefir Guðmundr Þorláksson búið þá útgáfu til prentunar.

Eftir þessari síðustu útgáfu er sagan hér prentuð, og eru þar að kalla engar breytingar gerðar, nema í vísunum, svo sem tekið er fram í skýringum þeirra.

Sagan er gefin út eftir Möðruvallabók, 132 fol. í safni Árna Magnússonar, sem oft er getið. Guðmundr Þorláksson hefir fyrstr gefið handriti þessu þetta nafn, og hefir dr. Kålund tekið það upp í handritaskrá Árnasafns og kent á sama hátt mörg skinnhandrit við átthaga sína. Hóla útgáfan af Glúms sögu hefir verið prentuð eftir handriti, sem hefir verið nokkuð frábrugðið þeim handrit-

um, sem nú eru til af sögunni, og merkilegt að ýmsu. Sannar það meðal annars, að fram á 18. öld hafa geymzt hér á landi afskriftir af góðum handritum fornrita, og er því ekki þýðingarlaust, að gefa gætur að pappírshandritum, sem eru í söfnum hér á landi, eða í eign einstakra manna, þó þau sé ekki eldri enn frá 17. eða 18. öld, enda verða ýms merk fornrit eigi gefin út nema eftir handritum frá 17. öld, eða ætli þau sé nokkuð mætari fyrir það, þó þau séu geymd í Kaupmannahöfn, enn handrit frá sama tíma, sem geymd eru hér á landi?

Brot úr Glúms sögu, eftir skinnblöðum úr handritum frá c. 1400, eru prentuð aftan við útgáfu Bókmentafélagsins, enn ekki þótti eiga við að prenta þau hér, af því að safn þetta er eingöngu ætlað alþýðu, og er að eins textaútgáfur. Það er líka lítill munr á brotunum og textanum. — Enn vert hefði verið að athuga handrit þau af Glúms sögu, sem eru í handritasöfnum hér, enn það hefir heldr ekki verið gert.

Stafsetningin er hér sú reglufasta stafsetning, sem fylgt hefir verið í safni þessu; út af henni bregð ég að eins til að sýna einstakar einkennilegar orðmyndir. Í útgáfu Bókmentafélagsins er hvorki fylgt stafsetningu skinnbókarinnar, né reglufastri stafsetningu, heldr „farið bil beggja“, sem útgef. segir, og virðist sú meðferð ekki vísindalegri enn sú sem hér er fylgt.

Sagan er talin færð í letr um 1300 eða snemma á 14. öld.

Vísurnar hafa verið mjög aflagaðar, og hafa þær lítt verið skýrðar. Einstakar vísur eða vísuhelminga hefir

Konráð Gíslason fengizt litið eitt við, enn Jón rektor Þorkelsson hefir gert meira að vísunum, sem sjá má af skýringum þeim sem prentaðar eru hér aftan við, þar sem getið er um lagfæringar og skýringar Jóns Þorkelssonar. Útgáfu Bókmentafélagsins fylgja engar skýringar. Hér er því í fyrsta sinni tilraun gerð til að skýra allar vísurnar í víga-Glúms sögu, svo að nokkurs sé vert, því að þótt vísurnar séu þýddar á latínu og orðskýringar fylgi í útgáfunni frá 1786, er lítið á því að græða.

Víga-Glúms saga er ein af hinum merkustu Íslendinga sögum, bæði af því að hún er vel rituð og forn að máli, og vísurnar upphaflegar, og af því að hún segir frá merkustu höfðingjum norðanlands á þeim tíma, er sagan gerist mest á (síðari hlut 10. aldar). Víga-Glúmr hefir verið einhver mestr höfðingi fyrir norðan land, vitr maðr og skáld, enda var hann stórættaðr, þremenningr við Ólá f konung Tryggvason og Gizur hvíta. Afi hans Vigfúss hersir, Böðvars son, víkinga-Kára sonar, Sigurðar sonar bjóðaskalla, Hunda-Steinars sonar jarls.

Í víga-Glúms sögu 5. kap. er rakið öðruvísi. Þar stendr: Böðvarr hét maðr. Hann var son víkinga-Kára, ok bróðir Sigurðar, föður Vigfúss o. s. frv., sem líklega er misritað fyrir: Víkinga-Kára, *sonar* Sigurðar bjóðaskalla.

Svo segir í sögu víga-Glúms, að Glúmr hafi tuttugu vetr verið mestr höfðingi í Eyjafirði, enn aðra tuttugu svo, að engir komust til jafns við hann, og kemr þetta vel heim við vísu Glúms:

Máligr munat sælu

menbrjótandi hljóta

. . . .

. . . .

þás . . . . . fjóra
fullkátir vér sátum

. . . .

. . . . . tego vetra.

Hér segir Glúmr, að hann hafi unað vel hag sínum fjóra tigu vetra, hvort sem það á svo að skiljast, að hann hafi búið á Þverá allan þann tíma eða eigi. Sennilegast er það, sem Guðbr. Vigfússon ætlar, að Guðbrandr hafi eigi búið full 40 ár að Þverá, enn yfir 30 ár virðist hann hafa búið þar. Má því segja, að þetta komi alt vel heim við vísuna, sem á að vera ort þá er skriða hljóp á bæ Glúms í Myrkárdal, sex vetrum síðar enn hann flutti frá Þverá.

Víga-Glúmr kemr við ýmsar sögur; auk þess sem hans er getið í Landnámu, kemr hann við Reykdælu og Valla-Ljóts sögu; hans er og getið í Kristni sögu og er hann þar talinn með höfðingjum norðanlands 981.

Vigfúsar víga-Glúmssonar er og víða getið í sögum. Hann varð snemma farmaðr, og segir svo í broti því af víga-Glúms sögu úr Vatnshyrnu, sem prentað er aftan við útgáfu Bókmentafél. af Glúms sögu (Ísl. forns. I 103) að hann „var hirðmaðr Hákonar jarls ok Eireks sonar hans ok enn kærsti vin“. Vigfúss var í Jómsvíkingabardaga; hann var og með Eiríki jarli í Svoldrarorrustu. Skömmu síðar virðist hann hafa farið til Íslands, um það leyti sem faðir hans dó eða litlu fyr, því hans er getið í mál-

um þeirra Guðmundar ríka og Þóris Helgasonar (1004 eða 1005). Er svo að sjá, að þeir Guðmundr ríki hafi verið vinir, því að Guðmundr segir við hann: „Slíka menn getr varla til vitrleiks sem þú ert, þótt menn eigi margra góðra kosti“ (Ljósvetn. 17. kap.). Ef til vill hefir Vigfúss ekki komið út fyr enn faðir hans var dáinn 1003. — Síðan fara engar sögur af Vigfúsi, enn hann staðfestist á Íslandi og hét sonr hans Bergr og er mikil ætt frá honum komin; rekr Haukr lögmaðr ætt sína til hans. — Vigfúss var skáld, og hefir ort drápu um Hákon jarl, enn af henni er ekki til nema ef til vill ein vísa.

Víga-Glúms sögu og Landnámu ber ekki saman um deilur þeirra Einars Þveræings og Glúms, eftir er hann er kominn að Þverbrekku. Um þetta atriði hefir séra Eggert Ó. Brím ritað fróðlega ritgerð: „Víg Gríms á Kálfsskinni eða Þorvalds í Haga“ í Tr. III 160—112, og hefir hann þar mjög skilmerkilega leyst úr þessari flækju. Hann telr frásögn víga-Glúmssögu að öllu réttari að öðru enn því, að höf. hennar hefir ruglazt í mannanöfnum, enn höf. Landnámu hefir kunnað betr ættirnar. Að öðru leyti vísa ég þeim til ritgerðarinnar sjálfrar, sem vilja kynna sér það efni betr.

Í staðlegum greinum virðist víga-Glúms saga vera mjög áreiðanleg, og lifa enn flest þau örnefni, sem sagan greinir. Má að ýmsu leyti telja hana með hinum beztu Íslendingasögum.

TÍMATAL.

Fæddr Ingjaldr Helga son ens magra	um 860.
Ingjaldr Helgason deyr	— 900.
Utanför Eyjólfs Ingjaldssonar . . .	— 925.
Útkoma Eyjólfs	— 930.
Fæddr víga-Glúmr	— 935.
Eyjólfr deyr	fyrir 950.
Utanför Glúms	um 950.
Glúmr kemr út vegr Sigmund og reisir bú að Þverá	— 951.
Víg Steinólfs	— 982.
Fæddr Þorvaldr tasaldi	— 980.
Bardagi á Hrísateigi	— 983.
Glúmr flytr frá Þverá	— 986.
Glúmr flytr af Möðruvöllum	— 987.
Glúmr býr í Myrkárdal . . .	um 987—98.
Glúmr fer að Þverbrekku	um 990.
Víga-Glúmr deyr	— 1003.
eftir annari sögn:	um 1025—30.

Víga-Glúms saga.

Ingjaldr hét maðr, son Helga hins magra. Hann bjó at Þverá í Eyjafirði. Hann var forn goðorðsmaðr ok höfðingi mikill, ok þá aldraðr mjök er sagan gerðist. Hann var kvángaðr maðr ok átti tvá sonu, Steinólf ok Eyjólf. Þeir váru menn vel mannaðir ok váru báðir fríðir sýnum. Ingjaldr var einlyndr ok fálátr, ódæll ok fasttækr. Hann lagði lítinn hug á kaupmenn; vildi ekki yfir sér hafa þeira ofsa, ok ef hann girnist af kaupmönnum nökkut at hafa, þá sendi hann aðra menn til, enn fór eigi sjálfr. — Skip kom enn eitt sumar í Eyjafjörð. Hreiðarr hét stýrimaðr, ættstórr; hann átti bú á Vors í Noregi, manna vaskastr ok vinsælastr. Eyjólfr Ingjaldsson var oft við skip um sumarit, ok áttu þeir Hreiðarr mart saman í vinfengi. Hreiðarr sagði honum, at hann vildi hér vistast um vetrinn; kveðst vera fúsastr til Ingjalds at frásögn annarra manna. Eyjólfr segir föður sinn ekki hafa þat í vanda lagt, enn þó lézt hann mundu um sýsla. Ok er hann kemr heim,

ræddi hann um við föður sinn, at hann skyldi taka við stýrimanninum, ok kvað ætla góðan dreng vera ok mikils verðan, ok tjáði málit fyrir honum vel um stýrimanninn. Ingjaldr svarar: „Ef þú hefir boðit honum áðr, hvat man þá tjá við at mæla? mun ek þá hljóta fé at kosta, enn þú munt hafa starf fyrir“ — ok lézt aldri útlendan mann með sér haft hafa, ok lézt enn ófúss vera. Þá segir Eyjólfr: „Eigi er enn við honum tekið utan þitt ráð; enn þat er ok bæði, at ek hefir lítt til ráða hlutazt, ok vill þú at ek ráða litlu, ef sá maðr skal hér eigi vist hafa, er ek hefi hegat boðit“. Ingjaldr svarar: Nú skaltu ok ráða þessu sem þú vill, at stýrimaðr fari hegat við annan mann, ok vil ek ekki á leggja við hann fyrir þínar sakir, enn þú skalt hafa allan starfa fyrir þeim, enn ek mun kostnað fram leggja“. Hann svarar: „Þetta líkar mér vel at svá sé“. Ferr hann annan dag ok hittir Hreiðar ok segir honum málavöxt. Hann lætr vel yfir; er hann þagat fluttr með varning sinn. Ok er þeir höfðu verit eigi lengi, þá varð Hreiðarr varr við, at þar skyldi vera jólaveizla fjölmenn. Ingjaldr var fár við hann ok þó vel. — Einn dag kallar Hreiðarr Ingjald í útibúr, þar sem varningr hans var inni, ok hann gerir svá. Þá mælti Hreiðarr ok bað hann velja af varninginum þat er hann vildi. Ingjaldr lézt engis girnast fjár hans, enn kallar honum vel

fara. Hreiðarr svarar: „Ek hefi þó hugleitt nökkut, hvat þú þarft af oss at þiggja. Ek hefi komit á nökkura bæi hér í Eyjafirði, þá er beztir eru, ok sé ek engi herbergi slík sem hér. Enn skálabúnað hefir þú eigi svá góðan, at eigi sé þvílíkr á öðrum bæjum“. Hann tók ór sínum hirzlum svá góðan skálabúnað — ok gaf Ingjaldi — sem engi hafði betri áðr komit hegat til Íslands. Ingjaldr þakkaði honum vel ok var nú allgott vinfengi þeira í millum. Síðan um vetrinn segir Eyjólfr, at hann vill utan fara með Hreiðari um várit. Hann svaraði því óbrátt. Eyjólfr segir: „Hví viltu eigi flytja mik? líkar þér eigi vel við mik?“ „Allvel“, segir hann, „enn lítil munu föður þínum þykja vistarlaun mín — enn eigi mun ek honum illu launa — at flytja son hans á brott, er honum er hverr sómi at. Enn ef faðir þinn lofar, þá flyt ek þik gjarna á brott, ok kann ek þökk mikla at þú farir þá“. Nú bjuggu kaupmenn ferð sína. Ok er þeir vóru búnir, leitar Eyjólfr eftir um utanferð sína við Hreiðar. Hann sagði honum sinn vilja, lézt ekki vilja gera í móti föður hans um hans utanferð. Síðan segir hann föður sínum farfýsi sína, ok svá hversu farit hefði með þeim Hreiðari. Ingjaldr segir, at fáir drengir munu slíkir sem Hreiðarr — „ok með þessi þinni meðferð ok at reyndum *hans* drengskap

1*

leyfi ek þér ferðina, ok þykja betr at þú farir með honum enn með öðrum".

2. Síðan fóru þeir utan ok kómu við Noreg. Hreiðarr bauð Eyjólfi marga kosti um vistartekjur, enn hann vildi eigi þiggja þat er hann bauð. Hreiðarr mælti: „Hvat viltu þá þinna ráða?" Hann svarar: „Eigi veit ek". Þá segir Hreiðarr: „Girnist þú ekki til konunga eða annarra höfðingja? er þér heimill várr tilbeini" — þá var Hákon Aðalsteinsfóstri *yfir Noregi.* — „sýnist mér slíkum höfðingjum gott at þjóna yður stórum mönnum ok líklegum til góðrar fylgdar". Hann svarar: „Vanfærr em ek at fylgja konungum, enn þó kann vera, at þat gangist eftir mínum vilja; enn þó neita ek því". Hann spyrr: „Hvat viltu þá?" „Hví dregr þú undan at bjóða mér til þín, því at þat vil ek?" „Lítill hugr er mér á því", segir Hreiðarr. Eyjólfr spyrr: „Hví sætir þat?" „Ek nenni eigi at veita þat, sem þér er eigi gott at þiggja, þar er mér þykir þú góðs eins verðr frá mér". „Forvitni er mér á, hví þat sætir". „Þat muntu nú vita verða— þó samir mér illa frá at segja. Bróður á ek mér, er Ívarr heitir. Vit eigum bú báðir saman ok allan fjárhlut ok unnumst vit mikit; enn vit erum þó eigi skaplíkir um þat, at honum þykja illir íslenzkir menn, svá at þeim er eigi vært þar; enn hann er í víkingu hvert sumar. Enn þá er hann kemr heim,

ferr hann með tíunda mann eða tólfta til mín, ok skulu allir þeim þjóna, þeir er fyrir eru, ok munu þeir allir til þín vera svá illa, at þar er þér at engum kosti vært". Hann svarar: „Forvitni er mér á, hversu þeir láta, ok ertu saklauss, ef þú lætr uppi vistina". Hreiðarr svarar: „Mér er vant við bróður minn, er mér færir gjafar þær, sem hann færir mèr, ok hann fær beztar til, at eigi skyli okkr á um þik; enn mér mun þungt þykja, ef þeir gumsa þik ok spotta". „Mjök viltu þat undan draga", segir Eyjólfr, „at ek fara til þín, eða hvernig mun hann við mik vera? eigi mun hann berja á mér?" Hreiðarr svarar: „Bardaga verra mun þat; hann hefir marga vandamenn með sér; alt þat er þú mælir eða gerir munu þeir afleiðis færa fyrir þér" Eyjólfr segir: „Engi skapraun er þat, ef maðr veit nökkut af áðr; er þat óvizka at bera eigi slíkt, ok mun þat ekki við nema". Hreiðarr svarar: „Vandi er þá á báðar hendr; þú ert vinr minn, enn hann er bróðir minn, ok ann ek honum mikit". Þat varð, at hann fór heim með Hreiðari til vistar á *Vors*. Ok þá er Ívars var heim ván, þá tók Eyjólfr loðkápu ok hafði hvern dag; enn hann var mikill maðr ok sat hjá Hreiðari jamnan.

3. Nú kemr Ívarr heim, ok er gengit í mót honum veglega ok fagnat með blíðu. Þá spurði hvárr þeirra annan tíðenda, eða hvar Hreiðarr

hefði verit um vetrinn; enn hann lézt á Íslandi verit hafa. Enn þá spurði Ívarr engra tíðenda — „enn hvárt er“, kvað hann, „þar hjá þér maðr eða kvikendi? þat er hrúga eigi lítil“. Eyjólfr svarar: „Ek em íslenzkr maðr ok heiti ek Eyjólfr, ok ætla ek hér at vera í vetr“. „Þess get ek“, kvað Ívarr, „at eigi sé óhapplaust hér á bæ, ef íslenzkr maðr skal hér vera“. Hreiðarr svarar: „Ef þú ert illa við hann, svá at honum sé eigi við vært, þá mun okkur frændsemi eigi góð vera“. „Illu heilli hefir þú til Íslands farit, ef af þeim sökum skulu vér þjóna íslenzkum möunum, eða láta ella frændr vára eða vini. Ok ek veit eigi, hví þér sýnist at fara til ennar verstu þjóðar, ok frelst hefir þú þik um tíðendasögu við mik“. „Annan veg er“, kvað Hreiðarr, „þar eru heldr margir góðir drengir“. Ívarr segir: „Eigi er sjá þó sæmilegr í öndveginu *tötrabassinn*“. Enn þá er Ívarr sá, at bróður hans þótti miklu varða um mann þenna, þá tók hann minna af enn áðr við Íslendinga.— „Enn hvat muna ek þá heldr, enn kalla hann hrúgu?“ Enn Eyjólfr lézt því nafni mundu vel kunna. Enn alt þat er hann gerði eða mælti, þá færðu þeir afleiðis. — Vigfúss hét maðr; hann var hersir ok réð fyrir á Vors. Hann var Sigurðar son, víkinga-Kára sonar; hann átti dóttur þá er Ástríðr hét. Vinátta var mikil í millum þeira bræðra ok Vigfúss, ok

höfðu sinn vetr hvárir jólaveizlu með öðrum, ok skulu þeir bræðr nú búast við jólaveizlu. Enn alt hafði Hreiðarr fyrir búit, ok skyldi hann þá bjóða mönnum ok bað Eyjólf fara með sér, — „ok er mér eigi forvitni á, hversu þeir láta at þér“. „Mér er þangt“, segir Eyjólfr, ok má ek eigi fyrir því fara“. — Aftan þann sem hann var heiman farinn, ok þeir koma í sæti, þá mæltu förunautar Ívars: „Nú er Hrúga heima, enn Hreiðarr eigi; nú munu vér hafa gleði sem oss sýnist“. „Vér skulum nú“, segir Ívarr, „hyggja at nökkut, hvat oss hæfir. Hér erum vit bræðr ok eigum fé báðir saman, ok berr hann alla áhyggju fyrir, enn ek enga; enn sá er einn maðr, er hann vill veita, ok gerum vér svá at honum er varla við vært,— enn hann er við oss saklauss, ok skal engi maðr mæla í mein honum, meðan Hreiðarr er eigi heima“. Þeir segja nú vel fallit til gamans at hafa nökkut. Þá mælti Ívarr: „Af litlum manndóm tali þér; hér þjóna oss allir ok höfum vér gaman af öllu sem oss lystir, enn aðrir hafa starfa ok áhyggju. Ok þótt sjá maðr hefði drepit bróður minn, þá ætti ek ekki at gera honum til meins fyrir Hreiðars sakir, ok engum skal hlýða at gabba hann — ok nú skal hann eigi Hrúga heita lengr“. Ok um morgininn mælti Ívarr við Eyjólf: „Viltu fara í skóg með oss ok skemta þér?“ Ok hann játti því, ok ferr

með þeim; ok höggva þeir sér tré ok flytja heim. Eyjólfr hefir sverð ok handexi. Ívarr mælti: „Þat ræð ek þér, Íslendingr, ef sér ferr hverr várr, at þú farir heim fyrir myrkr“. Síðan ferr sinn veg hverr um skóginn, ok fór Eyjólfr einn sér. Þá ferr hann af loðkápunni ok lagði á ofan sverð sitt, er hann hafði í hendi. Enn hann gekk í skóginn ok skemti sér, ok hafði exi ok hjó tréin, þau sem honum sýndist. Enn er á leið daginn, tók at drífa, ok vill hann þá heim, ok kom þar er loðkápan hafði legit ok var hon á brottu, enn sverðit var eftir. Hann sér sópat snjánum, sem kápan hefði dragnat. Enn híðbjörn hafði komit ok dregit kápuna; hafði varla aflit til haft upp at halda, er björninn var ungr ok nýkominn ór híðinu ok eigi mannsbani vorðinn. Síðan fór hann, ok sá at björninn sat fyrir honum; brá hann sverði ok hjó af trýnit við augun uppi af dýrinu, ok hafði þat í hendi sér heim. Enn Ívarr kom heim fyrri, ok saknar Eyjólfs ok mælti: „Ógegnlega höfum vér farit ok illa skilizt við várn förunaut; honum er ókunnigt á skóginum, enn þar ván margra skæðra dýra, ok mun margrætt um, ef hann kemr eigi heim, svá sem áðr vóru vér við hann — ok ræð ek at vér leitim hans, þar til er vér finnum hann“. Enn er þeir kómu út fyrir dyrr, þá kom Eyjólfr í mót þeim, ok fagnaði Ívarr honum vel ok spurði, hví hann

væri blóðugr; enn hann sýndi þeim þat er hann helt á. Þá mælti Ívarr: „Þat uggi ek, at þú sér sárr“. „Ver kátr fyrir því, ekki sakar mik“. Þá mælti Ívarr: „Óvitrlegt bragð at spotta ókunna menn; hann hefir sýnt vaskleik í þessum hlut, þar er ek veit eigi, hvárt nökkurr várr mundi til verða“. Ok annan aftan kom Hreiðarr heim. Ívarr mælti: „Hví ertu svá hljóðr, bróðir? ertu hugsjúkr um hann Hrúgu? hvat væntir þik, hversu ek mun við hann hafa búit?“ Hreiðarr svarar: „Þat mun nú okkr víst máli skifta, hversu þú hefir þat gert“. Hann segir: „Hvat muntu nú til vinna, at ek sé við hann sem þú? Hann svarar: „Ek mun gefa þér gullhring þann, er vit eigum báðir saman ok þér hefir góðr þótt lengi“. Hann segir: „Eigi mun ek ágirnast föðurarf þinn, enn við hann mun ok vera heðan af sem við þik sjálfan — ok skal hann nú sitja hjá mér, enn eigi hjá þér“. Síðan virðu þeir hann vel báðir, ok sá at þat rúm var vel skipat, er hann sat í. Ok leið nú svá fram.

4. Nú koma menn til jólaveizlu til þeira bræðra. Enn þá er tólfmenningr var skipaðr til at sitja, ok settir hlutir til, hverr næst skyldi sitja Ástríði dóttur Vigfúss hersis, ok hlaut Eyjólfr ávalt at sitja hjá henni; enn engi maðr sá þau fleira við talazt enn aðra menn. Enn þat ræddu margir, at því mundi þann veg í

móti berast at honum mundi þar konu auðit verða. Slítr veizlu þeiri, ok var hon veitt stórmannlega ok menn með gjöfum á brott leystir. Eyjólfr var fjögur sumur í víkingu ok þótti enn mesti garpr ok framgöngumaðr; fekk gott orð ok mikit fé. — Þat var einn vetr, at sá maðr kom þar á Vors, er Þorsteinn hét ok var frændi þeira bræðra, ok átti bú á Upplöndum. Hann sagði til vandræða sinna, at berserkr sá, er Ásgautr hét, hafði skorat á hann til hólmgöngu fyrir þá sök, at hann synjaði honum systur sinnar, ok bað þá fjölmenna sik til hólms, at eigi gengi sjá víkingr á efni hans; sagði hann þó felt hafa marga menn sína; sagði at hann mundi láta systur sína, ef þeir vildi hann eigi efla — „em ek ekki traustr til hólmgöngu, nema ek njóta yðvarrar gæfu við“. Þeir nentu eigi at synja honum fararinnar. Nú fóru þeir með honum á Upplönd ok höfðu þrjá tigu manna með sér, ok koma í þann stað, er þeir skulu finnast. Þá leita þeir við menn sína, hverr þat vildi vinna sér til konu, at ganga á hólm við Ásgaut. Enn þótt konan þætti fýsileg, þá varð þó engi búinn at vinna þetta til. Þá beiddu þeir bræðr, at Eyjólfr myndi halda skildi fyrir hann. Þá segir Eyjólfr, kvaðst þat við engan mann gert hafa ok eigi fyrir sik sjálfan, — „ok mun mér eigi gott þykja, ef hann er drepinn í höndum mér; þyki mér engi fremd í þessu.

Enn ef sveinn sjá verðr drepinn í höndum oss, skulum vér þá heim fara með svá gervu, eða skal þá til fá annan ok enn þriðja, ok vex þá svá vár óvirðing, svá sem margir falla fyrir oss? ok lítil virðíng mun á för várri, ef vér förum við þat aftr, at hans sé óhefnt, ef hann fellr fyrir oss. Biði þér mik, at ek ganga heldr á hólm við berserkinn. Þat er veitanda vinum sínum, enn þetta vil ek eigi veita". Þeir þakka honum vel, ok þótti þeim þó mikit í ábyrgð, er hann var. Hann segir: „Svá sýnist mér, sem engum várum sé aftrkvæmt, ef hans er eigi hefnt, ok þyki mér þá verra at berjast við berserkinn, ef frændi yðvarr er áðr drepinn". Síðan gengr hann fram, enn Ívarr bauð at halda skildi fyrir honum. Eyjólfr svarar: „Vel er þat boðit, enn mér mun mest um hugat, ok er satt it fornkveðna, at sjálfs hönd er hollust". Gengr á hólm síðan. Berserkrinn mælti: „Skal sjá við mik berjast hrúnkinn"? Eyjólfr mælti: „Er eigi þat, at þér ægi við mik at berjast? kann þat vera at þér sé eigi vel farit, er þú æðrast mikinn mann, enn gambrar yfir litlum". „Ekki er mér þat eignat", segir hann, „enn lögin mun ek þér segja upp um hólmgöngu: fjórar merkr skal mik leysa af hólmi, ef ek verð sárr". Eyjólfr svarar: „Óskylt ætla ek vera at halda lögum við þik, er þú dæmir sjálfr, hvers þú ert verðr, fyrir

því at á váru landi mundi slíkt þykja þræls gjöld, er þú gerir um sjálfan þik". Eyjólfr átti fyrr at höggva, ok hjó þat it fyrsta, at sverðit kom á skjaldarsporðinn, ok gekk af sporðrinn ok fótrinn af berserknum. Eyjólfr fekk af þessu verki mikit ágæti, ok fór heim síðan með þeim bræðrum. Nú var honum boðit fé mikit at þiggja, enn hann lézt þetta ekki til fjár hafa gert né til konu, heldr af vinfengi við þá bræðr. Ásgautr leysti sik af hólmi ok lifði við örkuml. Síðan bað Eyjólfr Ástríðar Vigfúsdóttur. Nú er til at flytja málit Ívarr ok Hreiðarr; segja hann ættstóran mann ok eiga göfugt ráð á Íslandi ok mikinn frænda afla, ok kölluðu líklegt at mikit yrði hans forlag. Þá mælti Eyjólfr: „Vera kann at frændum Ástríðar þyki ofsi mikill í váru máli, — enn margir vitu á Íslandi at vér eigum göfugt foreldri ok mikit fé". Vigfúss segir: „Þetta mun vera forlög hennar, þótt til væri ætlat ekki óframar um frændkonu vára". — Hon var honum gefin, ok fór til Íslands með honum.

5. Böðvarr hét maðr. Hann var son víkinga-Kára ok bróðir Sigurðar, föður Vigfúss; hann var faðir Ástríðar, móður Eiríks, föður Ástríðar, móður Óláfs Tryggvasonar. Víkinga-Kári var son Eymundar akraspillis Þórissonar. Böðvarr var faðir Ólofar, móður Gizurar hins

hvíta. Þá er þau Eyjólfr ok Ástríðr kómu út til Íslands, var Ingjaldr andaðr. Þá tók Eyjólfr við búi ok goðorði. Úlfeiðr hét dóttir Ingjalds; hana átti Hríseyjar-Narfi. Börn þeira Eyjólfs og Ástríðar váru fjögur nefnd. Þorsteinn hét son þeira enn elzti, ok var hann leystr af arfi, þá er hann kvæntist — ok bjó hann at Hólum í Eyjafirði, meðan hann lifði; ok verðr hann lítt við söguna riðinn. Vigfúss hét annarr. Hann fekk Hallfríðar Þorkels dóttur ens háva frá Mývatni. Glúmr hét enn yngsti son þeira, enn Helga dóttir. Hon var gift Steingrími í Sigluvík. Þeira son var Þorvaldr tasaldi, er síðar kemr við málit. Enn Vigfúss andaðist litlu síðar enn hann kvángaðist, ok átti barn eitt, ok lifði þat litlu lengr enn hann; ok bar af því undir Hallfríði alt fé til helmings við þau Glúm ok Ástríði. — Enn Eyjólfr var andaðr, þá er hér var komit. Þá réðst Þorkell enn hávi til Þverár ok Sigmundr son hans; ok var hann mikill maðr fyrir sér ok ætlaði at hann mundi höfðingi gerast, ef hann fengi gott kvánfang ok mága stoð. — Þórir hét maðr ok bjó á Espihóli. Hann var son Hámundar heljarskinns ok Ingunnar Helga dóttur ens magra. Hann átti Þórdísi Kaðalsdóttur. Þeira börn váru Þórarinn ok Þorvaldr krókr, er bjó á Grund í Eyjafirði, ok Þorgrímr, er bjó í Möðrufelli, ok Ingunn, er átti Þórðr Freysgoði, ok

Vigdís, er átti Sigmundr. Síðan tóku þeir Þorkell ok Sigmundr at óhægja Ástríði bygðina; ok var skift landinu í helminga ok hlutu þau Glúmr ok Ástríðr þann hluta landsins, er ekki var húsaðr, ok gerðu þau bú á Borgarhóli. Enn Glúmr skifti sér ekki af um búsýslu; þótti heldr óbráðgerr í uppruna. Hann var fámálugr ok fálátr jafnan, hár maðr vexti ok nökkut skolbrúnn, hvítr á hár ok rétthárr, kraklegr ok þótti heldr seinlegr maðrinn; fór ekki til mannamóta. Nú eyðist fé fyrir þeim Ástríði, ok gerist ráðahagrinn óhægr. Enn Sigmundr ok Þorkell bægja þeim, ok höfðu þau it minna af öllu. Hof Freys var þar fyrir sunnan ána á Hripkelsstöðum. Þórarinn á Espihóli var vitr maðr ok vinsæll. Þorvaldr krókr var hólmgöngumaðr ok ódæll. Sigmundr Þorkelsson þóttist maðr mikill fyrir sér, er hann kom í mægðir við Esphælinga. Glúmr segir móður sinni at hann vill utan ráðast, — „sé ek at þroski minn vill engi verða, enn þat má vera at ek hljóta gæfu af göfgum frændum mínum, enn ek nenni eigi at þola ágang Sigmundi, enn ek sé mik enn vanfæran í mót honum. Enn lógaðu eigi landinu, þó at þröngt verði kosti þínum“. — Þá var Glúmr fimtán vetra, er hann fýstist utan.

6. Nú er at segja frá utanferð Glúms. Þegar er hann kom við land, fór hann upp á Vors

til Vigfúss. Ok er hann kom at bænum, þá sá hann þar mikit fjölmenni ok margs konar skemtan ok leika; ok þat þóttist hann sjá, at þar mundi á öllum hlutum stórmenska vera. Enn þar sem hann sá marga menn merkilega, þá vissi hann eigi, hvar Vigfúss mundi vera frændi hans. Þat mark hafði hann til hans, at hann sá mann mikinn ok veglegan í öndvegi í skautfaldi blám, ok lék sér at spjóti gullreknu; gekk síðan at honum ok kvaddi hann; enn hann tók vel kveðju hans. Vigfúss spurði, hvat manna hann væri, enn hann kvaðst vera íslenzkr ok eyfirzkr. Þá spurði Vigfúss at Eyjólfi mági sínum ok Ástríði dóttur sinni; enn *hann* kvað hann andaðan, — „enn Ástríðr lifir“. Vigfúss spurði, hvat barna þeira lifði, enn Glúmr sagði honum til systkina sinna. Enn síðan sagði hann honum, at þar var einn son þeira kominn fyrir hann. Enn er hann sagði þat, þá reitist ekki af um talið við hann. Glúmr bað hann vísa sér til sætis. Enn Vigfúss kvaðst eigi vita, hvat satt væri af því er hann sagði, ok vísaði honum til sætis á hinn óæðra bekk utarlega ok veitti honum litla virðing. Hann var fámálugr ok ósiðblendr. Þá er aðrir menn drukku, eða höfðu aðra gleði, þá lá hann ok hafði feld á höfði sér. Hann þótti þar fól eitt. Þar var veizla búin at vetrnóttum ok gert dísablót, ok allir skulu þessa minning gera.

Glúmr sitr í rúmi sínu ok gengr eigi til. Ok er á leið kveldit, er menn váru komnir, þá var eigi svá mikil gleði, sem líklegt mundi þykja fyrir fagnaðar sakir ok vina fundar, er þar váru margir saman komnir. Ok þann dag er menn höfðu komit til boðsins, hafði Glúmr eigi út gengit í móti mönnum ok bauð engum at sitja hjá sér eða í hans rúmi. Ok er menn váru komnir undir borð, þá var sagt at sá maðr var kominn at bænum með tólfta mann, er Björn hét ok kallaðr járnhauss. Hann var berserkr mikill, ok var því vanr at koma til mannboða fjölmennra, ok leitaði þar orða við menn, ef nökkurr vildi þat mæla, er hann mætti á þiggja, ok skoraði á menn til hólmgöngu. Enn Vigfúss bað þess, at menn skyldu vel stilla orðum sínum, — „ok er þat minni læging, enn taka meira ilt af honum“ — ok hétu menn honum góðu um þat. Enn Björn gekk í skálann inn ok leitaði orðheilla við menn, ok spurði á enn æðra bekk enn yzta mann, hvárt hann væri jafnsnjallr honum, — enn *hann* kvað fjarri þat fara. Síðan spurði hann hvern at öðrum, þar til at hann kom fyrir öndvegit. Ýmissra orða leituðu menn sér, enn þar kom niðr, at engi kvaðst jafnsnjallr honum. Enn er hann kom fyrir Vigfús, þá spurði hann, hvar Vigfúss vissi slíkra garpa vánir; enn hann lézt eigi vita hans jafningja. Þá mælti hann: „Vel

er svarat ok hyggilega, sem ván var at. Þú ert virðingamaðr mikill ok gengit lengi at óskum líf þitt, ok engi hnekking komit vegs þíns ok sóma. Nú er þat vel, er ek þarf ekki við þik annat at mæla enn gott eitt, — enn spyrja vil ek þik, ef þú þykist jafn við mik"? Hann svarar: „Þá er ek var ungr ok í víkingu ok vann nökkut til frama, nú veit ek eigi hvárt ek mætta þá við þik jafnast, enn nú hálfu síðr at ek em gamall ok örvasi". Hann snýr á brott þaðan ok ferr utar með öðrum bekk, ok spyrr enn, ef þeir þykjast jafnsnjallir honum, enn þeir kváðust eigi jafnsnjallir honum. Þá kom hann at, þar er Glúmr lá í pallinum. „Hví liggr sjá maðr svá", kvað Björn, „enn sitr eigi"? Sessunautar hans svöruðu — veittu honum orða fullting — ok kváðu hann svá óvitran, at ekki mark mátti at þykja, hvat hann mælti. Björn spyrnir á honum fæti sínum ok mælti at hann skyldi sitja upp sem aðrir menn, ok spurði, ef hann væri jafnsnjallr honum. Enn Glúmr kvað hann ekki þurfa at eiga við sik ok kvaðst eigi vita um snilli hans, — „ok vil ek af því engu við þik jafnast, at út á Íslandi mundi sá maðr kallaðr fól, er þann veg léti sem þú lætr. — Enn hér hefi ek vitat alla bezt orðum stilla". Hleypr upp síðan ok at honum; þrífr af honum hjálminn; síðan hnykkir hann upp eldistokki ok keyrir á milli herða honum,

ok lýtr kappinn við, ok þegar annat ok hvert at öðru, svá at hann fell. Ok þá er hann vildi á fætr færast, þá laust hann í höfuð honum, ok lét svá, þar til at hann kom út fyrir dyrr. Enn þá er Glúmr vildi til sætis, er Vigfúss kominn á gólfit — ok allir þeir — ok fagnaði þá vel frænda sínum; kvað hann nú hafa raun til gert at hann var hans ættar — „skal ek nú virða þik sem okkr sómir“ — lézt þat til hafa gengit í fyrstu, at honum sýndist hann eigi bráðgervilegr — „vilda ek þess at bíða, at þú færðir þik með skörungsskap í þína ætt“. Leiðir hann nú til sætis hjá sér. Glúmr kvaðst þiggja mundu þat sæti, þótt fyrr væri. Annan dag eftir er sagt andlát Bjarnar. Vigfúss bauð Glúmi at taka ríki eftir sik ok virðing, enn Glúmr kvaðst þiggja vilja, enn fara þó út fyrst til Íslands, at eigi eignaðist þeir föðurleifð hans, er hann ann eigi at njóta; kvaðst aftr munu koma sem fyrst. Vigfúss kvaðst ætla þat forlög Glúms at auka sína ætt ok sóma á Íslandi. At sumri lætr Vigfúss búa skip til handa Glúmi, ok gefr honum farminn á ok mikit fé í gulli ok silfri, ok mælti: „Svá segir mér hugr um, at vit sjáimst eigi síðan, enn einka gripi vil ek þér gefa — feld ok spjót ok sverð, er vér höfum mikinn trúnað á haft frændr; ok meðan þú átt gripina, vænti ek at þú týnir eigi virðingu

— enn þá em ek hræddr um, ef þú lógar þeim“. Síðan skiljast þeir.

7. Nú ferr Glúmr út til Íslands ok heim til Þverár. Ok móður sína hitti hann brátt ok fagnaði hon honum vel, ok sagði ójafnað þeira feðga, ok bað hann þó hafa við þolinmæði, enn kvaðst til lítils um fær at ganga þeim í móti. Síðan reið hann heim at garði. Þá sá hann, at færðr var garðrinn ok gengit á hans hlut, ok þá kvað hann vísu:

(1) Nær gengr mér ok mínum,
mendöll — hjúum öllum —
þverr við glaum — inn græni
garðr enn oss of varði.
Verðr hróðr skotað harða
— hér tínik þat — mínum
— munat enn of styr stála
starflauss — föðurarfi.

Enn þat hafði vorðit til tíðenda út hér meðan, (at) Sigmundr óhægði Ástríði ok vildi koma henni af staðfestu. — Um haustit varð vant kvígna tveggja, er Glúmr hafði utan verit, þeim Þorkatli ok Sigmundi, ok hugðu þat at stolit mundi vera, ok létu líklegsta til þræla, er Ástríðr átti, ok segja þá einætum etit hafa, ok stefndu þeim um várit um stuld. Enn þessir þrælar váru miklu hollastir Ástríði fyrir umsjá ok verknað. Hon þóttist varla mega búi sínu halda, ef þeir færi frá, ok ferr á fund Þorsteins sonar síns ok segir honum, hvern ágang þeir veita; biðr hann svara fyrir þrælana — „vil ek

heldr fé bæta fyrir þá, enn þeir verði sekir um álygi, ef eigi eru betri föng á — ok þætti mér þú nú eiga at vera brjóst fyrir oss ok segjast svá í góða ætt“. Þorsteinn lézt þat ætla, at mál mundi svá upp borit af þeira hendi, at þeir munu ætla at fylgja með afla mága sinna, — „sýnist mér þat ráð, ef þessir menn halda upp ráði þínu, at vér eigim hlut í fébótum at þeim komi við“. Hon svarar: „Svá segir mér hugr um, at þær einar fébætr verði, er oss mun meins í leitat, — enn fyrir því at þar er til lítillar liðsemdar at leita, er þú ert, mun verða at leggja á þeira vald“. Enn þau gæði fylgdu mest Þverárlandi: — þat var akr, er kallaðr var Vitazgjafi, því at hann varð aldri ófrær; enn honum hafði svá skift verit með landinu, at sitt sumar höfðu hvárir. Nú segir Ástríðr þeim feðgum: „Mér lízt at þit vilit mjök fyrir koma mínu ráði, ok sjáið þat at hér þrýtr forystu; enn heldr enn þrælar sé upp gefnir, vil ek þetta mál leggja á ykkarn dóm“. Þeir kváðu þat vitrlegra ráð. Gera þeir nú ráð sín. Enn sú var ráðagerð þeira, at hafa sjálfdæmi fyrir þrælana eða sekja þá. Enn Þorsteinn fylgdi eigi betr málinu, enn þeir höfðu sjálfdæmi ok gerðu til handa sér akrinn, at þeir skyldu hann einir eiga; ok ætla svá at komast at landinu öllu, at kippa undan þeiri stoð, er áðr helt mest upp ráði hennar. Ok þat sumar, er þá fór í hönd,

átti hon at hafa akrinn, ef at réttu færi. Enn um sumarit, er menn fóru til þings, er þessu máli var sett, þá fór nautamaðr um haga, ok fann kvígurnar í einu jarðfalli ok hafði fokit yfir öndverðan vetr; ok varð nú bert illmælit við þrælana. Ok er þeir feðgar spurðu, at kvígurnar váru fundnar, þá buðu þeir fé at gjalda fyrir akrinn; enn þeir vildu eigi láta handsöl sín af akrinum. Enn Ástríðr segir, at eigi muni þó of mikit koma fyrir illmælit, þó at hon hefði sitt — „ok vil ek annathvárt hafa þat er ek á eða missa. Þó vilja engir rétta málit, þá skal enn bíða, ok vænti ek, at Glúmr muni út koma ok leiðrétta várt mál“. Sigmundr segir: „Seint til vánar sá man erja — sitr sá nú í hjá, er líklegri væri til þinna sona“. Hon segir: „Illa sezt oft ofsinn, Sigmundr, ok rangendi, — kann ok vera at þat hendi þik“. Ok litlu síðar sumars kom Glúmr út, ok er litla hríð við skip; ferr til bús síns með auð fjár. Enn it sama skaplyndi hafði hann sem fyrr; var fálátr ok lét sem hann heyrði eigi þat, er gerzt hafði út hér meðan. Hvern morgin svaf hann til dagmála ok annaðist ekki um bú. Þat sumar áttu þau Glúmr akrinn at hafa, ef at réttu færi. Fé Sigmundar gekk þeim at meini mjök, ok var hvern morgin í túni þeira. Einn morgin vakti Ástríðr Glúm, ok sagði at nautafjöldi Sigmundar var kominn í tún ok

vildi brjóta andvirki, — „enn ek hefi eigi fráleik til at reka í brott, enn verkamenn at vinnu“. Hann svarar: „Lítt hefir þú mik til vinnu kvatt ok skal eigi illa við verða“, — sprettr upp ok tekr hest sinn, ok í hönd sér trélurk, ok keyrði nautin knálega ok barði þau mjök, þar til er þau kómu í tún Þorkels ok Sigmundar; lætr þau þar spilla sem þau vildu. Þorkell gætti heima andvirkis um morgna, enn Sigmundr fylgdi húskörlum. Þorkell mælti við Glúm: „Þess áttu ván, at menn munu þat eigi sitja þér, ef þú meiðir fé manna, þótt þú þykist hafa framit þik utanlendis“. Glúmr kvað ómeidd vera öll naut hans nú, — „enn ef þau koma oftar oss at meini, þá munu eigi öll ólamin, ok láttu þó vel yfir; þú kemr því einu við; munu vér ok eigi lengr hafa mein af fé yðru“. Þá mælti *Þorkell:* „Stórlega lætr þú nú, Glúmr; slíkr glópaldi þykir oss þú nú, sem þá er þú fórt utan, ok munu vér ekki várt ráð gera eftir geipun þinni“. Glúmr veik heim, ok setti at honum hlátr; ok brá honum svá við, at hann gerði fölvan í andliti ok hrutu ór augum honum tár þau, er því váru lík, sem hagl þat er stórt er. Ok þann veg brá honum oft við síðan, þá er víghugr var á honum.

8. Þat er sagt þá er á leið á haustit, at Ástríðr kom enn at máli við Glúm einn morgin, ok vakti hann ok bað hann skipa til verks

kvað nú heyverkum lokit verða í dag, ef svá væri til skipat sem hæfði — lokit höfðu þeir Sigmundr heyverkum fyrir stundu — „ok fóru þau Sigmundr ok Vigdís snemma í morgin til akrs Vitazgjafa, ok munu þau vel hyggja, er þau hafa akrinn, er vér ættim, ef at réttu færi“. Þá stóð Glúmr upp, ok varð þó eigi fyrr búinn enn at dagmálum. Hann tók þá feldinn blá ok spjótið gullrekna í hönd sér; lét söðla hest sinn. Enn Ástríðr sagði: „Mjök vandar þú nú, sonr minn, búning til heyverksins“. Hann svarar: „Eigi ferr ek oft til at vinna, enn bæði skal þá gera mikit at ok búast vel til, ok kann ek þó ekki vel til verksins at skipa; mun ek ríða til Hóla upp, ok þiggja heimboð at Þorsteini bróður mínum“. Síðan reið hann suðr yfir ána. Enn þá er hann kom til akrsins, þá tók hann dálkinn ór feldinum, enn þau váru í akri Vigdís ok Sigmundr. Ok er hon Vigdís sá hann, gekk hon í mót honum ok bað hann heilan koma, — „þykkir oss þat illa, er svá fátt er í frændsemi várri, ok viljum vér eiga í allan hlut at fleira sé um“. Glúmr svarar: „Ekki er enn þat at orðit, at eigi megi vel verða í frændsemi várri; enn því veik ek hingat, at dálkrinn er ór feldi mínum, ok vil ek at þú saumir á nisting“. Hon lézt þat gjarna vilja, ok gerði hon þat. Glúmr leit yfir akrinn ok mælti: „Eigi brást hann Vit-

azgjafi enn“. Síðan fór hann í feldinn ok tók spjótið í hönd sér. Síðan snarar hann at honum Sigmundi ok brá spjótinu, enn hann spratt upp í móti; enn Glúmr hjó þegar í höfuð honum, ok þurfti Sigmundr eigi fleiri. Þá gekk hann at Vigdísi, ok sagði at hon skyldi heim fara, — „ok seg Þorkatli, at Sigmundr er eigi einfærr af akrinum“. Enn Glúmr reið upp til Hóla, ok segir bróður sínum engi tíðendi. Enn er Þorsteinn sá gerðar hans, er hann hafði bæði feld ok spjót, þá fann hann blóð í málunum ok spyrr, ef hann hefði höggvit með því fyrir skömmu. Hann svarar: „Þat er satt — eigi hefir mér í hug komit at segja“, kvað Glúmr, „at ek drap Sigmund Þorkelsson í dag“. Þorsteinn segir: „Þat mun þeim tíðendi þykja Þorkatli eða Esphælingum mágum hans“. Glúmr svarar: „Þat er fornt mál, at blóðnætr eru hverjum bráðastar, ok mun þeim þykja lítils vert um, er frá líðr“. Glúmr var þar þrjár nætr at kynni sínu, enn þá býst hann heim. Þorsteinn býðr at fara með honum. Glúmr segir þess eigi þurfa, — „gættu bús þíns; ek mun ríða rétta leið mína til Þverár; munu þeir ekki svá mjök eftir þessu ganga“. Ferr Glúmr heim til Þverár. Enn er tíðendi þessi spyrjast, ferr Þorkell á fund Þórarins ok leitar þangat ráða ok meðferðar. Hann segir: „Vera má nú þá, at hon segi, Ástríðr, at hann hafi eigi

til engis risit á legginn“. Þorkell segir: „Þat ætla ek, at hann hafi á þann legg risit, er hann fær eigi á stigit“. Þórarinn svarar: „Þat er nú sem gerist; hafi þér lengi sýnt þeim ójafnað ok ætlat at færa þau við útgarða, ok litið eigi á þat, hver ván væri á um afkvæmi slíkra manna, sem Eyjólfr var, er bæði var ættstórr ok enn mesti garpr. Enn oss er vandi á mjök mikill við Glúm fyrir frændsemis sökum, enn við yðr um mægðir; ok óhóglegt sýnist mér málit, ef Glúmr fylgir, sem ek get at vera muni“. Þá fór Þorkell heim, ok váru þessi mál kyrr um vetrinn. Glúmr hafði nökkvi mannfleira, enn hann var vanr um vetrinn.

9. Þat er sagt at Glúm dreymdi eina nótt. Hann þóttist vera úti staddr á bæ sínum ok sjá út til fjarðarins. Hann þóttist sjá konu eina ganga utan eftir heraðinu ok stefndi þangat til Þverár; enn hon var svá mikil, at axlirnar tóku út fjöllin tveggja vegna. Enn hann þóttist ganga ór garði á mót henni, ok bauð henni til sín. Ok síðan vaknaði hann. Öllum þótti undarlegt, enn hann segir svá: „Draumr er mikill ok merkilegr, enn svá mun ek hann ráða, at Vigfúss móðurfaðir minn mun nú vera andaðr, ok mundi kona sjá hans hamingja vera, er fjöllum hærra gekk. Ok var hann um aðra menn fram um flesta hluti at virðingu, ok hans hamingja mun leita sér þangat staðfestu, sem

ek em". Enn um sumarit, er skip kómu út, spurðist andlát Vigfúss. Þá kvað Glúmr vísu:

(2) **Fara sák holms und hjalmi**
hauks í miklum auka,
jörð, at Eyjafirði,
ísungs, fúradísi,
þá svát dóms í draumi
dals ótta mér þótti
felliguðr með fjöllum
folkvandar bjöð standa.

Um várit hitti Þorkell Þorvald krók ok aðra sonu Þóris, ok leitar eftir at þeir muni fylgja þessu máli. Enn hann taldi til skyldu við dóttur sína ok marga aðra vináttu, er hann hefir þeim gert ok Sigmundr son hans. Þorvaldr hittir Þórarin, segir at ámælissamt mun verða, nema þeir fylgi máli mágs síns; hann lézt vilja slíkt alt at veita, sem hann hefir föng á — „ok þat er nú auðsætt, at Glúmr ætlar at miklast af vígi Sigmundar, enn vér unnum oss eigi verr metorða í heraðinu". Þórarinn segir: „Svá lízt mér sem vant muni svá málinu at fylgja, at örugt sé at vér vaxim af. Ok enn við uppgang Glúms er þat eigi örvænt, at honum kippi í kyn ok ætt sína; ferr ek því tregari at enn þér, at mér sýnist óvís virðingin at deila við Glúm, enn mér þykir ok eigi gott, ef aukast vill óvirðing vár". Enn með áeggjan þá bjó Þórarinn Þórisson mál til alþingis á hendr Glúmi um víg Sigmundar. Enn Glúmr bjó mál

til á hendr Þorkatli enum háva um illmæli til þrælanna, ok annat bjó hann á hönd Sigmundi, ok stefndi honum um stuld, ok kvaðst hann drepit hafa á eign sinni; ok stefnir honum til óhelgi, er hann fell á hans eign, ok gróf Sigmund upp. Síðan fóru mál til alþingis við svá búit. Ok sótti Glúmr þá frændr sína at liðveizlu, Gizur hvíta ok Teit son Ketilbjarnar frá Mosfelli ok Ásgrím elliða-Grímsson, ok segir þeim allan málavöxt ok ágang þeira feðga ok ranglæti ok marga svívirðing. Kvaðst hann þar vætta eflingar til réttra laga sem þeir váru, enn hann væri sjálfr fyrir. Þeir kváðust allir þess skyldir, at hans hlutr lægi eigi í óvina hendi; kváðust fegnir því verða, ef hans uppreist yrði í þeiri ætt. Líðr þingit at dómum fram, ok hafa Esphælingar fram vígsmálit með áeggjun þeira, er harma sinna áttu at minnast — enn víst væri at eigi mundu spjöllin á vera. Glúmr hefr málit á hendr Þorkatli, ok kómu sakar í dóm; hafði Glúmr mikinn frænda afla ok vina. Ok er til varna var boðit, segir Glúmr: „Á þá leið er, at þat má mörgum kunnigt vera, at þér hafið málit meirr til búit með óskapi, enn eigi sé spjöllin á, því at Sigmund drap ek á mínu fé; ok áðr ek riða til þings, stefnda ek honum til óhelgi“. Hann nefndi sér at því vátta, ok verr svá sökina; ok veittu þeir frændr honum svá, at Sigmundr fell óheilagr. Síðan

hefr Glúmr mál fram á hendr Þorkatli um bekráð til fjár síns, ok horfir þar óvænt Þorkatli, því at vitni gengu at með Glúmi, ok finnast þar eigi lögvarnir í móti; ok horfði til þess at Þorkell mundi verða sekr. Var leitat um sættir við Glúm. Hann segir þá tvá kosti vera, at hann mundi sök fram hafa, eða Þorkell seldi honum Þverárland með slíku verði, sem hann vildi á kveða — ok var þat eigi betr enn hálfvirði — „má ok Þorkell þat ætla, ef hann verðr sekr, at vér skulim eigi báðir á þingi annat sumar“. Ok nú áttu hlut í vinir Þorkels, at hann sættist, ok tók Þorkell þat ráð, sem honum hæfði, sættist á mál ok seldi Glúmi landit; skyldi búa á þau missari, ok váru þá sáttir at kalla; ok undu Esphælingar illa við málalok. Ok heðan frá greri aldregi um heilt með þeim Glúmi ok Esphælingum. Ok áðr Þorkell fór á brott frá Þverá, þá gekk hann til hofs Freys, ok leiddi þangat uxa gamlan ok mælti svá: „Freyr“, sagði hann, „er lengi hefir fulltrúi minn verit, ok margar gjafar at mér þegit ok vel launat — nú gef ek þér uxa þenna til þess at Glúmr fari eigi ónauðgari af Þverárlandi, enn ek ferr nú. Ok láttu sjá nökkurar jartegnir, hvárt þú þiggr eða eigi“. Enn uxanum brá svá við, at hann kvað við ok fell niðr dauðr; ok þótti *Þorkatli* vel hafa við látit, ok var nú hughægra, er honum þótti sem þegit mundi heitit.

Hann fór síðan norðr til Mývatns ok bjó þar.— Ok er hann ór sögunni.

10. Glúmr tók nú virðing mikla í heraðinu. Sá maðr bjó at Lóni í Hörgárdal, er Gunnsteinn hét, mikilmenni ok auðigr, ok taldr með hinum stærrum mönnum. Hann átti konu þá er Hlíf hét. Þorgrímr hét son þeira, ok var kendr við móður sína ok var kallaðr Hlífar son, fyrir því at hon lifði lengr enn Gunnsteinn. Hon var skörungr mikill. Þorgrímr var mannaðr vel ok gerðist mikilmenni. Grímr hét annarr son þeira, er kallaðr var eyrarleggr. Halldóra hét dóttir þeira; hon var væn kona ok vel skapi farin. Sá kostr þótti vera einnhverr beztr fyrir sakar frænda ok mest kunnostu ok framkvæmdar hennar. Þessar konu bað Glúmr; lézt hann lítt þurfa mundu frænda at segja, ætt sína né svá fjárhluti eða atferð — „þat mun yðr kunnigt vera, enn ráðakost þenna hefi ek mér ætlat, með því at frændr hennar vilja“. Honum var vel svarat þessu máli; er hon föstnuð Glúmi með miklu fé, ok gert brullaup þeira vel. Ok nú er hans ráð enn virðulegra enn áðr. — Þorvaldr hét maðr Refsson, er bjó at Barði í Fljótum. Hann átti Þuríði, dóttur Þórðar frá Höfða. Börn þeira váru Klaufi ok Þorgerðr, er átti Þórarinn á Espihóli. Þorvaldr krókr á Grund átti Þorkötlu ór Þjórsárdal. Hlenni enn gamli Örnólfs son töskubaks bjó í Víðinesi ok átti Odd-

kötlu Oddkelsdóttur ór Þjórsárdal. Gizurr hét maðr ok var Kaðalsson. Hann bjó at Tjörnum í Eyjafjarðardal; hann átti konu þá er Saldís hét; hon var gild húsfreyja. Gizurr var ok í enu stærra bónda tali, vel fjár eigandi. Dætr þeira eru tvær nefndar, Þórdís ok Herþrúðr, konur vænar ok oflátar miklir; þóttu vera góðir kostir; óxu þar upp heima. Bróðir Gizurar hét Rúnólfr; hann var faðir Valgerðar, móður Eyjólfs á Möðruvöllum. Þórdís var dóttir Kaðals, er átti Þórir á Espihóli, ok þeira börn váru þau, sem sagt var fyrr. Þorgrímr Þórisson var eigi Þórdísar son, enn þó skilgetinn. Þorgrímr var mikilmenni ok vel at sér. Hann ríðr á fund Gizurar þess erendis at biðja Þórdísar dóttur hans sér til eiginkonu. Váru flytjendr þessa máls *bræðr* hans ok vinir, frændr konunnar — þóttust vera nær komnir at ráða fyrir kosti frændkonu sinnar, ok leizt þeim allvænlega stofnat. Enn Þorgrími var synjat konunnar, enn öllum þótti hann hafa mælt til jafnræðis — ok fyrir þótti bræðrum hans ok frændum.

11. Sá maðr er nefndr til sögunnar, er Arnórr hét ok var kallaðr rauðkinnr. Hann var Steinólfs son Ingjalds sonar ok bræðrungr Glúms at frændsemi. Hann hafði lengi í förum verit ok var vel metinn, ok var með Glúmi jamnan, er hann var út hér. Hann veik til við Glúm,

at hann biði konu til handa honum. Glúmr spyrr, hverrar konu hann vili biðja. Arnórr segir: „Þórdísar Gizurardóttur, er Þorgrími Þórissyni var synjat“. Glúmr svarar: „Óvænt þyki mér þat horfa, því at mér þykir ykkar engi munr. Enn Þorgrímr á bústað góðan ok auð fjár, frænda afla mikinn, enn þú átt engan bústað ok ógnóg fé. Enn ek vil eigi ójafnað bjóða Gizuri, svá at eigi ráði hann fyrir dóttur sinni sem hann vill, því at Gizurr er góðs verðr frá mér“. Arnórr segir: „Þá nýt ek góðra frænda, — ef ek get þá betra kost — at þú flytir mitt mál. Heittu honum vinfengi þínu, ok mun hann þá gefa konuna, því at þetta mundi jamræði kallat, ef eigi hefði svá fríðum manni verit frá vísat áðr, sem Þorgrímr er“. Glúmr lét at eggjast, ok fór með honum á fund Gizurar, ok tjár málit fyrir honum. Gizurr svarar: „Vera kann þat, Glúmr“, segir hann, „at þat verði mælt, at mér mislítist, ef ek gef dóttur mína Arnóri frænda þínum, enn mér sýndist eigi at gefa Þorgrími“. Glúmr segir: „Rétt er mælt, enn þó er því at lýsa, ef þú vill várt mál virða, at þar í mót mun mitt vinfengi koma“. Gizurr svarar: „Þat þyki mér mikils vert, enn grunar mik at þá komi í mót óvinfengi annarra manna“. Glúmr segir: „Þú sér ok ráð þitt, enn miklu mun hér um skifta minn þótta, hvárt þú gerir“. Þá segir Gizurr: „Eigi skaltu erendislaust fara

þetta sinn" — ok rétti fram höndina ok festi Arnórr sér konu. Enn Glúmr segir, at hann vill þat til leggja, at brullaup skal vera at Þverá um haustit. Ok skilja þeir nú við svá búit. — Arnórr átti malt út at Gásum, ok skyldi hann sjálfr sækja ok húskarl einn með honum. Enn Þorgrímr Þórisson fór þann dag til laugar, er þeira var utan ván með maltit, ok váru at Hrafnagilslaugu ok sex húskarlar hans með honum. Enn er þeir kómu utan ok vildu ríða yfir ána, þá mælti Þorgrímr: „Mun eigi nú mjök vel fallit at hitta þá Arnór? Missum eigi maltanna, ef vér skulum þó missa konunnar". Gengu þeir Þorgrímr í móti þeim með brugðin sverð; ok er þeir Arnórr sá þat, hverr liðsmunr var, þá hleypti hann á kaf ok svá yfir ána, enn klyfjahestarnir váru fyrir vestan ána. Þá mælti Þorgrímr: „Eigi berum vér til alls ógiftu; ölit skulum vér drekka, enn þeir munu ráða kosti konunnar". Þorgrímr ríðr til Espihóls hins syðra. Þórir var þá sjónlauss. Enn þeir förunautar Þorgríms váru allkátir ok hlógu mjök, ok spyrr Þórir, hvat þeim þætti svá hlæglegt. Þeir sögðust eigi vita, hvárir fyrr mundu veizluna halda; sögðu þar föngin, enn þá frá elta er áttu — „enn brúðguminn á kafi". Ok er Þórir heyrir þetta, þá mælti hann: „Þykir yðr vel komit málinu yðru, er þér hlæit svá mjök, eða hvert mun nú órræði yðvart?

Ætli þér hér í nótt at sofa ok engis annars við þurfa? eigi kunni þér þá skaplyndi Glúms, ef honum þykir góð för frænda síns. Ek kalla ráð at safna mönnum. Meiri ván, at Glúmr hafi nú saman dregit marga menn". — Þar var þá vað á ánni er nú er ekki. — Þeir söfnuðu nú at sér átta tigum vígra manna um nóttina ok bjuggust við á hólinum framanverðum, því at þar var vaðit á ánni við hólinn sjálfan. Enn frá Arnóri er at segja, at hann finnr Glúm ok segir honum frá förum sínum. Hann segir: „Ekki kom mér þat at óvörum, at þeir léti eigi kyrt, ok er nú á vandi nökkur, svívirðing, ef kyrt er, enn allósýn virðing, ef við er leitat at rétta — enn þó skal nú safna mönnum". Ok er ljóst var um morgininn, þá kom Glúmr at ánni með sex tigu manna ok vildi ríða yfir ána. Enn þeir grýttu á þá Esphælingar ok gekk eigi fram reiðin, ok hvarf Glúmr aftr, ok börðust yfir ána með grjóti ok skotum; ok urðu þar margir sárir, enn engir eru nefndir. Ok er heraðsmenn urðu varir við, þá drifu þeir til um daginn ok gengu í milli, ok var á komit sættum ok leitat, hvat Esphælingar vilja bjóða fyrir ósæmdar hlut þann, er þeir höfðu gert Arnóri. Enn þau kómu svör í móti, at ekki mundu bætr fyrir þat koma, þó at Arnórr hleypti frá maltklyfjum sínum. Þá var leitat, at Glúmr mundi eiga hlut í at biðja Herþrúðar Gizurar-

dóttur til handa Þorgrími, ok skyldu því at eins ráð takast með þeim Arnóri ok Þórdísi, nema Glúmr geti konu þessa til handa Þorgrími — ok þótti sú betr gefin, er Þorgrímr ætti. Nú með því at margir áttu hlut í, þá heitr Glúmr sinni umsýslu; hittir Gizur ok vekr þetta mál, ok mælti: „Þat má virðast hlutgirni, ef ek bið bæði konu mínum frændum ok Esphælingum. Enn at óhöpp stöðvist í heraði, þá þykjumst ek skyldr at veita þér mína hollustu, ef þú gerir at mínum vilja". Gizurr svarar: „Svá sýnist mér bezt at þú ráðir, því at mér sýnist vel boðit dóttur minni at þetta sé". Takast nú ráðin hvárratveggju. Gerði Arnórr bú at Uppsölum, enn Þorgrímr bjó í Möðrufelli. Litlu síðarr andast Gizurr. Þá færði Saldís bygð sína á Uppsali. Arnórr gat son við Þórdísi, er Steinólfr hét. Annan son átti Þorgrímr, ok hét sá Arngrímr, ok var efnilegr maðr í uppvexti sínum öllum.

12. Saldís bauð heim dóttursyni sínum hvárumtveggja. Arngrímr var tveim vetrum ellri enn Steinólfr, ok óxu eigi vinsælli menn upp í Eyjafirði eða allbetr væri at sér gervir, ok unnust allmikit. Þá er annarr var fjogurra vetra, enn annarr sex vetra, léku þeir sér um dag, ok bað Steinólfr Arngrím ljá sér messingarhest. Arngrímr svaraði: „Ek mun gefa þér, því at þat er nú heldr þitt leika enn mitt, fyrir aldrs

sökum". Enn Steinólfr sagði fóstru sinni, hvé góða gjöf hann hefði þegit. Hon kvað þat vel vera, at hvárr þeira var svá vel til annars. — Kona sú fór þar um herað, at Oddbjörg hét, gleðimaðr, fróð ok framsýn. Þótti mikit undir, at húsfreyjur fagnaði henni vel um heraðit; sagði nökkut vilhalt, sem henni var beini veittr. Hon kom til Uppsala, ok tók Saldís vel við henni ok bað hana spá nökkut um þá sveinana, ok spá vel. Hon segir: „Vænlegir eru þessir sveinar, ef þeim vinst gæfan til — þat er mér vansét". Saldís mælti: „Eigi ætla ek þér nú allgóðan þykja beinann fyrir skútu þessa". Hon svarar: „Ekki mun þetta ráða verðgetum þínum, ok þarftu eigi svá orðvönd at at vera". Saldís mælti: „Fámælt skaltu þar um vera, ef þér segir eigi vel hugr um". Hon segir: „Ekki hefi enn ofmælt hér um, enn eigi ætla ek lengi ástúðigt með þeim". Saldís mælti: „Annars þættumst ek maklegri fyrir góðan beina, ok muntu vera rekin í brott, ef þú ferr með illspár". Oddbjörg segir: „Ek ætla nú eigi þurfa at hlífast við, ef þú lætr svá um enga sök; mun ek þik ok eigi oftar heim sækja, enn þú uni við svá vel sem þú vill — enn þat kann ek þér at segja, at þeir munu banaspjót eftir berast, ok mun hvat öðru verra af hljótast hér í heraði". — Ok er Oddbjörg ór sögunni.

13. Þat gerist eitt sumar á alþingi, at í Fanga-

brekku gengust menn at sveitum, Norðlendingar ok Vestfirðingar; gekk Norðlendingum þyngra; var fyrir sveit þeira Már sonr Glúms; kemr þar at maðr einn er Ingólfr hét, son Þorvalds. Faðir hans bjó á Rangárvöllum. Már mælti: „Þú ert þreklegr maðr; muntu vera sterkr; veit mér atgang at fangs“. Hann svarar: „Þat mun ek gera fyrir þínar sakir“. Sá fell er í móti var; gengr til annarr ok enn þriði ok fór svá. Nú hugnaði Norðlendingum. Þá mælti Már: „Ef þú þarft míns formælis, skal ek þér at liði verða—eða hvat skal nú ráða þinna?“ Hann svarar: „Ekki hefi ek ráðit, ok vilda ek helzt norðr um ok taka verknað“. Már segir: „Þat vil ek at þú farir með mér, ok mun ek fá þér vist“. Ingólfr átti stóðhross góð ok kallaði hestinn Snækoll. Hann fór norðr af þingi til Þverár; var þar um stund. Einn dag spurði Már, hvat Ingólfr ætlaði fyrir sér — „hér þyrfti verkstjóra ok væri hagr nökkut. „Hér er sleði einn, er þú skalt gera, ok ertu bjarghagr, ef þú kant þetta“. Ingólfr svarar: „Til þessar vistar væra ek fúsastr, enn þat hefir orðið stundum, at mein hefir þótt at hrossum mínum í búfjárhögum“. Már segir: „Ekki mun hér at slíku talit“. Ingólfr gerir nú at sleðanum, ok kemr Glúmr, ok lítr á smíðit. „Þetta er vel gert“, segir Glúmr, „eða hvat er ráða þinna?“ Ingólfr svarar: „Ek hefi ekki ráðit“. Glúmr segir: „Mik vantar

verkstjóra, eða ertu nökkut við þat brugðinn?" Hann svarar: „Lítt í slíkum stöðum, enn fúss væra ek með þér at vera". Glúmr segir: „Hví skal eigi þat? sé ek at þit Már leggið lag ykkart saman". Nú kemr Már heim, ok segir Ingólfr honum. Hann svarar: „Gott þyki mér ef þetta verðr vel, ok segja mun ek þér þrisvar sinnum, ef föður mínum mislíkar, enn ef þá gerir þú eigi at, mun ek hætta". Ingólfr tekr nú til umsýslu ok líkar Glúmi vel. Einn dag ferr Glúmr til hestaþings ok verkstjóri hans; ríðr hann meri, enn hestr hans rennr hjá. Er þar skemtan góð: Þar var Kálfr frá Stokkahlöðu. Hann átti hestklár einn gamlan — enn hann kom hverjum hesti fyrir. Hann mælti: „Hví skal eigi þann hér í móti leiða dýrkálkinn þeira Þveræinga?" Glúmr svarar: „Þat er ójamlegt, hestr sá ok klárr þinn". Hann segir: „Því munu þér eigi vilja, at engi hugr mun í vera — kann vera at sanni it fornkveðna, at fé sé drotni glíkt". Glúmr svarar: „Þat mun þér ókunnigt — mun ek ok eigi neita fyrir hans hönd, enn at mun vera eigi lengr enn hann vill". Kálfr segir: „Vánir má þess vita, at fátt mun í móti yðrum vilja". Váru hestar fram leiddir ok bitust vel, ok þótti öllum hestr Ingólfs betr ganga, ok vill Glúmr þá skilja. Ríða heim. Er Ingólfr þar þau missari ok hugnaði Glúmi vel við hann. Samkváma var við Djúpa-

dalsá. Þar kemr Glúmr, ok Ingólfr með hest sinn. Kálfr kemr þar — hann var vinr Espphælinga. Þar var hestr hans, ok býðr, at nú skulu þeir til þrautar leggja hesta-atit. Glúmr kveðr Ingólf ráða skulu. Hann lézt ófúss vera, enn nenti eigi undan at ganga. Eru hestar fram leiddir; keyrir Kálfr hest sinn; gengr hestr Ingólfs betr í öllum lotum. Þá keyrir Kálfr stafinn við eyra hesti Ingólfs, svá at hann svimrar, ok þegar eftir réð hann á. Glúmr gekk þá at ok náist jafnaðr, ok lýkr svá, at hestr Kálfs gekk út. Varð þá óp mikit. Ok at skilnaði laust Kálfr Ingólf með stafnum. Standa menn nú á milli. Glúmr mælti: „Gefum engan gaum at slíku — svá lýkr hér hverju hestaþingi“. Már mælti við Ingólf: „Svá mun faðir minn til ætla, at þér verði engi svívirðing at þessu höggi“.

14. Þorkell hét maðr, er bjó á Hamri. Þangat ferr Ingólfr ok hittir dóttur bónda. Hon var fríð kona. Faðir hennar hafði vel fé; ekki var hann mikilmenni. Þó geymir Ingólfr vel umsýslu heima, enn smíðar færa enn var. Már ræddi um við hann um sinn: „Nú finn ek at föður mínum mislíkar, er þú gengr frá húsi“. Ingólfr svarar vel, enn þó dregr til sama munar. Már talar tll öðru sinni ok it þriðja sinn, ok stoðar þó ekki. Þat var eitt kveld, er hann kom síð heim ok váru menn mettir, þá mælti

Glúmr: „Nú skulum vér taka oss fulltrúa ok skemtum oss; mun ek kjósa fyrst, ok eru þrír mínir fulltrúar — einn er fésjóðr minn, annarr ex mín, þriði stokkabúr“. Þá kaus annarr at öðrum. Þá mælti Glúmr: „Hvern kýs þú, Ingólfr?“ Hann svarar: „Þorkel at Hamri“. Hann Glúmr sprettr upp ok hefir sverðshjöltin fyrir sér, ok gekk at honum ok mælti: „Maklegan fulltrúa kauztu þér“. Allir sá at Glúmr var reiðr. Hann gekk út ok Ingólfr með honum. Þá mælti Glúmr við Ingólf: „Far þú nú til fulltrúa þíns, ok seg at þú hafir vegit hlöðu-Kálf“. Hann svarar: „Hví muna ek því ljúga á mik?“ „Svá skaltu gera sem ek vil“. Ok nú gengu þeir báðir saman, ok nú víkr hann Glúmr í hlöðu, ok sá þar kálf einn, ok höggr í höfuðit ok fær honum sverðit blóðugt. „Gakk nú suðr yfir ána, ok seg at þú væntir þar at eins trausts, ok sýn honum blóðugt sverðit, at jartegnir sé skýrar“. Hann gerir svá; finnr Þorkel ok sagði honum tíðendin, at hann mintist höggs þess, er Kálfr laust hann, ok kvaðst hafa drepit hann — „ok leita ek mér hegat til trausts, sem þú hefir mælt“. Hann svarar: „Þú ert glópr mikill, drepit góðan dreng — ok dragst út sem skjótast; eigi vil ek at þú sér drepinn í húsum mínum“. Hann ferr heim ok kemr á fund Glúms, ok spyrr hann: „Hversu gafst nú fulltrúinn?“ Ingólfr svarar: „Eigi

gafst vel". Glúmr segir: „Reyn þú nú minn fulltrúa þá" — ok fylgdi honum í stokkabúr út — „vandhæfr muntu verða, ef hann er drepinn hlöðu-Kálfr". Annan dag eftir er sagt víg hlöðu-Kálfs frá Stokkahlöðu. Ok nú segir Þorkell, at sá maðr hafði þar komit, er því óhappi lýsti á sik; hafa allir þat fyrir satt. Líðr nú vetr sá. Glúmr sendir Ingólf norðr til Einars Konálssonar, ok fekk honum níu hundruð vaðmála ok mælti: „Þú hefir ekki kaup haft með mér, ok við fégætni þína þá máttu þessu koma þér í gagn. Enn mál þetta, er þér er kent, mun ek annast, ok mun þik ekki saka; galt ek þér þat fyrir þrályndi þína. Ok ef þú kemr út, máttu mín vitja". Ingólfr mæltí: „Þess bið ek, at þú látir eigi gifta konu frá mér". „Því væni ek þér". Hross hans váru þar eftir. Einarr Konálsson kom Ingólfi utan. Enn Þorvaldr bjó mál eftir Kálf til Hegraness-þings, ok horfði til þess at Ingólfr mundi verða sekr. Glúmr var ok þar ok frændr Ingólfs nökkurir. Þeir hitta Glúm ok biðja hann ásjá, ok kváðust til mundu leggja ok bæta fyrir hann. Glúmr svarar: „Ek mun ásjá þetta mál fébótalaust". Þá er dómr fór út ok til varna var boðit, þá sagði Glúmr, at ónýtt var málit — „hafi þér öðrum manni á hendr búit málit enn vegit hefir— enn víginu veld ek". Síðan nefnir hann vátta, at ónýtt er málit — „enn þó at Ingólfr dræpi

hlöðu-kálf, gaf ek honum enga sök á því. Nú mun ek bjóða sætt, meir eftir því sem maðr var verðr, enn eftir ofsa yðrum Esphælinga". Fóru menn heim af þingi. — Ingólfr var utan þann vetr, ok undi því eigi lengr; verr fé sínu ok kaupir góða gripi, ok tjöld þau er góðir gripir váru. Glúmr hafði gefit honum feld góðan; þann skifti hann í skarlaz-kyrtil. Ok þat sumar er hann fór utan, kom út sá maðr, er Þjóðólfr hét. Móðir hans bjó á Æsustöðum. Hann ferr til Hamars ok hittir Helgu. Einn dag hafði Glúmr riðit upp til Hóla, ok er hann reið ofan til Saurbæjar, kom þar í móti honum Þjóðólfr. Þá sagði Glúmr: „Um kvámur þínar er mér ekki til Hamars, ok ætla ek mér at annast um ráð Helgu — enn ef þú lætr eigi af, mun ek bjóða þér hólmgöngu". Hann svarar, ok kveðst ekki mundu keppa við Glúm, ok lætr af kvámum.

15. Nú kemr út Ingólfr ok ferr til Þverár, ok tekr Glúmr við honum ok bauð með sér setugrið. Þat þiggr hann. Einn dag mælti Ingólfr: „Nú vil ek, Glúmr, at þú sjáir yfir varning minn". Hann gerir svá, ok sýnist honum vel varit vera. Þá mælti Ingólfr: „Þú fekt mér fararefni; nú kalla ek þik eiga þetta fé". Þá segir Glúmr: „Þat eitt fé hefir þú, at ek ætla ekki mér þat". „Hér eru þó tjöld, er ek hefi keypt til handa þér, þau skaltu þiggja

—hér er einn kyrtill". Glúmr svarar: „Þiggja skal ek gjafar þínar". Einn dag spurði Glúmr, hvárt Ingólfr vildi vera heima með honum. Ingólfr svarar: „Þat er í hugnum, at skiljast eigi við þik, ef þess er kostr — stóðhross mín vil ek þér gefa". Glúmr segir: „Ek mun þiggja hrossin, enn nú skulum vit finna Þorkel á Hamri í dag". Svá gera þeir. Þorkell fagnar vel Glúmi. Þá mælti Glúmr: „Þú hefir gert sakar við Ingólf, enn nú máttu bæta þat með þeim hætti, at gifta honum dóttur þína. Er hann þess ráðs maklegr, enn ek mun fé til leggja með honum, ok ek hefi hann reynt at góðum dreng — enn ef þú gerir eigi svá, muntu mis-smíði á sjá". Þessu játir hann, ok fær Ingólfr þessar konu, ok gerist búmaðr ok nýtr drengr.

16. Glúmr gifti Þorlaugu dóttur sína víga-Skútu at Mývatni norðr, ok fyrir sakir þeira sundrlyndis, þá lét hann hana fara heim til Þverár ok lét hana eina. Þat líkaði Glúmi þungt. Síðan bað hennar Arnórr kerlingarnef, ok átti hana. Frá þeim eru komnir göfgir menn. Síðan var með þeim Glúmi ok Skútu fæð mikil. — Eitt sumar kom einn einhleypingr á fund Skútu ok bað sér viðtöku. Hann spurði, hvat honum var á höndum. Hann lézt vera vígamaðr ok eiga óvært í sínum heruðum. Skúta segir: „Eigi vænti ek mér vanda á við

þik — eða hvat viltu til vinna ásjá minnar?“ Hann svarar: „Til hvers mælir þú?“ Skúta segir: „Þú skalt fara sendiför mína til víga-Glúms ok mæla þessum orðum við hann — at þú þykist þurftugr, at hann sé forstjórnarmaðr þíns ráðs. Ek get at nú beri svá til um fund ykkarn, at hann sé í þingreið. Hann er þrautgóðr, ef menn þurfa hans, ok má vera at hann mæli, at þú farir til Þverár ok bíðir hans þar. Þú skalt segja, at meir sé þér þröngt, ok þú vildir heldr mega tala við hann einn saman; ok með því kann vera, at hann leggi nökkur ráð til. Þess skaltu beiðast, at hitta hann í Mjaðmárdal, er gengr upp frá bænum at Þverá, ok sel hans standa í; lát þér þar líka at finna hann at ákveðnum degi“. Þessu játir hann, ok gengr nú alt þetta eftir því, sem Skúta setr ráð til. Þessi flugumaðr kemr nú aftr til Skútu ok sagði honum. Hann segir: „Þá hefir þú vel leyst þitt erendi — ok ver nú með mér“. Nú líða stundir. Ok er þar kemr tíma, sem Glúmr hefir heitit sendimanni, at þeir mundi finnast, þá býst Skúta heiman með þrjá tigu manna. Hann ríðr norðan ok kemr vestr yfir Vöðlaheiði ok á hjalla þann, er heitir Rauðahjalli. Þar stíga þeir af baki. Þá mælti Skúta: „Hér munu þér eiga dvöl um hríð, enn ek mun ríða inn með hlíðinni, vita, ef nökkut verði til fengjar“. Hann sér, er hann sækir í

dalinn, at maðr reið upp frá Þverá, mikill ok í kápu grænni, ok kennir at þar ríðr Glúmr. Þá steig hann af hestinum. Hann hafði vesl yfir sér tvískift, svart ok hvítt. Hann lét hestinn í rjóðrit ok gengr síðan til selsins; ok var Glúmr þá kominn í selit. Skúta hafði sverð í hendi, þat er Fluga hét, ok hjálm á höfði; gengr at selsdyrrum ok laust á vegginn, ok víkr síðan hjá selinu. Glúmr gengr út, svá at hann hafði ekki í hendi; sér engan mann; snýr hjá selinu. Komst þá Skúta í milli hans ok selsdyranna. Þá kennir Glúmr manninn ok hopar undan, enn árgljúfrin váru nær selinu. Skúta biðr hann bíða. Hann telr þat jafnlegt, ef þeir væri jambúnir við. Glúmr hopar at gljúfrunum, enn Skúta sækir eftir. Glúmr steypist ofan fyrir gljúfrin, enn Skúta leitar þar ofan, er ganga mátti, ok sér í gljúfrunum, hvar kápuna rak, ok hleypr til ok leggr þegar til. Þá heyrir hann mál yfir sik — „lítil fremd at spilla klæðum manna". Skúta sér upp ok kennir þar Glúm. — Hann hafði raunar vitat, at þar var tó undir, er hann fór ofan. — Þá mælti Skúta: „Á þat áttu at minnast, Glúmr, at nú hefir þú runnit, ok beitt eigi Skútu". Glúmr segir: „Satt er þat, enn vilja munda ek þat, at þú rynnir eigi skemra áðr sól settist í kveld". Þá kvað Glúmr þetta:

(3) Halfs eyris metk hverjan

hrísrunn fyr á sunnan,
vel hafa viðir skógar
vargfæðanda borgit.

Þar skilr með þeim því sinni. Ferr Glúmr heim ok samnar sér liði, ok segir hvert veilræði fyrir hann var sett; lézt ok vilja at brátt gyldist. Hann fær á skamri stundu sex tigu manna. Ríða upp í dalinn. Skúta gekk til hests síns, þá er þeir Glúmr skildu, ok reið með hlíðinni, ok sér nú manna-reiðina ok veit at þat má honum eigi endast at finna þá; leitar sér ráðs — brýtr spjótit af skafti ok hefir fyrir staf, tekr af söðulinn ok ríðr berbakt; snýr veslinu; ríðr at sauðum ok æpir hátt. Þeir koma eftir ok spyrja, ef hann sæi nökkurn mann ríða um leitit fram með vápnum, skörulegan. Hann kveðst sét hafa. Þeir spurðu: „Hvat heitir þú?“ Hann svarar: „Ek heiti Margr í Mývatnshverfi, enn Fár í Fiskilækjarhverfi“. Þeir segja: „Skætingu ok spotti viltu svara oss“. Hann lézt eigi sannara kunna at segja, ok skilr með þeim. Ok þegar er þeir váru skildir, tók hann vápn sín ok söðulreiði; reið hvatlega til manna sinna. Þeir finna Glúm ok sögðu at þeir fundu mann, er þeim svaraði spotti einu, ok sögðu hvat er hann nefndist. „Nú hefir orðið ráðfátt“, segir Glúmr, „þar hafi þér Skútu fundit, eða hvat mátti hann sannara segja, því at í Mývatnshverfi er margr hellis-

skúti, enn í Eyjafirði í Fiskilækjarhverfi hittir engi skúta, ok hefir nú nær haft með oss — ok eftir skulum vér enn ríða". Koma at hjallanum, ok eru þeir þar fyrir. Enn þar er einstigi at, ok er þar betra at verja með þrjá tigu manna, enn sækja at með sex tigu. Þá mælti Skúta: „Kostgæft hefir þú nú mjök at sækja eftir mér; má nú vera at þú þykist þess eiga í at hefnast fyrir undanhaldit, ok gott áræði bartu til at hlaupa í gilit; ekki vartu þá ófóthvatr". Glúmr segir: „Satt var þat, kunnir þú ok hræddr at verða, þá er þú lézt vera sauðreki þeira Eyfirðinga ok leyndir vápnum þínum, enn þú brauzt sum — ætla ek at eigi rynnir þú skemri leið enn ek". „Hversu sem hér til hefir farit, þá sæk nú með hálfu fleira lið". Glúmr svarar: „Ek ætla at nú munim vit skilja at sinni; verðr nú virt sem má í hvárn stað". — Skúta ríðr nú norðr, enn Glúmr heim til Þverár.

17. Þá er Þórir andaðist, gerði Þórarinn bú fyrir norðan Espihól ok bjó þar. Glúmr gat börn við konu sinni. Hét Már son hans, sem (fyrr) var getit; annarr Vigfúss. Váru báðir efnilegir ok all-ólíkir. Már var hljóðr ok spakr, enn Vigfúss hávaðamaðr mikill, ójafnaðarmaðr, rammr at afli ok fullhugi. Sá maðr var með Glúmi, er Hallvarðr hét, lausingi hans ok fóstri Vigfúss. Hann rakaði fé saman — refjusamr í fjár-

reiðum. Hann handsalaði Vigfúsi fé sitt. Ekki var hann orðsæll. Hann gerði bú á bæ þeim, er at Tjörn heitir, uppi í Eyjafjarðardal, ok batnuðu ekki vinsældir hans við þat; ok var svá mjök hendisamr í aféttum. Enn Vigfúss var farmaðr mikill. — Sá maðr bjó á Jórunnarstöðum er Halli hét, ok var kallaðr Halli enn hvíti; hann var Þorbjarnarson. Móðir hans hét Vigdís; hon var dóttir Auðunar rotins. Hann hafði fóstrat Einar Eyjólfsson, er þá var kominn bygðum í Saurbæ. Halli var sjónlauss. Hann var við öll sáttmál riðinn í heraði, því at hann var bæði vitr ok réttdæmr. Hans synir váru þeir Ormr ok Brúsi skáld, ok bjuggu þeir í Torfufelli, enn Bárðr bjó á Skáldstöðum. Hann var hávaðamaðr ok ójafnaðarmaðr mikill, ok vígr hverjum manni betr; örmálugr ok ákastasamr. Hann átti Unu Oddkelsdóttur ór Þjórsárdal. Haust eitt hurfu Halla enum hvíta ór afrétt tíu eða tólf geldingar, ok fundust eigi. Ok er þeir Bárðr feðgar fundust, spurði Halli, hvat hann ætlaði af geldingum hans orðit. Bárðr svarar: „Ekki undrumst ek þó at sauðir hverfi, er þjófar sitja í næsta húsi, síðan er Hallvarðr kom hingat í sveit“. Halli segir: „Þat vil ek, at þú búir mál til á hendr honum ok stefnir honum um stuld, ok get ek at Glúmr beri eigi af honum tólftarkviðinn, ef ek læt búa þjófsök á hendr honum“. Bárðr svarar: „Tor-

sótt mun at sækja tólftarkviðinn at þeim feðgum".

18. Nú býr Bárðr mál til. Ok er Vigfúss veit þat, segir hann föður sínum, at eigi mun honum hugna, at menn búa þjófsök á hendr fóstra hans. Glúmr svarar: „Veiztu at hann er ótrúr ok mun óvinsælt verða málit, at bera af honum kviðinn". Vigfúss segir: „Um stærra vilda ek at þá væri at mæla". Glúmr svarar: „Betra þyki mér at gjalda fyrir hann, ok fari hann hingat ok bregði búi, heldr enn leggja fyrir slíkan mann virðing mína". — Nú koma menn til þings ok málit í dóm, ok á Glúmr at bera tólftarkvið. Þá varð Vigfúss varr við, at hann ætlaði á at bera kviðinn, ok gekk at dóminum ok kveðst vilja mundu, ef fóstri hans yrði sekr, at Glúmi þætti þat alkeypt. Ok varð svá, at Glúmr ónýtti málit, ok berr af honum kviðinn — ok fekk af óvirðing. Enn er þaðan leið vetr eða tveir, þá hvarf Halla túngöltr svá feitr, at trautt mátti rísa. Þá kom Bárðr um dag ok spurði, ef galti væri drepinn. Halli sagði horfinn vera. Bárðr svarar: „Hann mun farinn at leita sauða þeira, er stolit var it fyrra haust". Hann segir: „Þess get ek at eina leið hafi farit — muntu stefna vilja Hallvarði?" Bárðr svarar: „Svá skal vera, því at nú mun Glúmr eigi af honum bera kviðinn, því at Vigfúss olli þá er af var borinn, enn nú er hann eigi hér á landi". Bárðr

tekr málit ok ferr í stefnuför. Ok er hann finnr Hallvarð, hefir hann skjót málalok, höggr af honum höfuð; sagði síðan föður sínum. Hann lét illa yfir, ok ferr þegar á fund Glúms ok sagði honum atburðinn; ok býðr honum eindæmi. Glúmr þiggr þat, gerir lítit fé, enn lét gjalda fyrir göltinn ok sauðina; ok mælist þat vel fyrir. Enn er Vigfúss kom út, varð hann illa við dráp Hallvarðs. Glúmr segir: „Eigi skal hlýða at bregða þessi sætt, er nú er ger". Nú áttust þeir ekki við, þó at þeir fyndist, Bárðr ok Vigfúss. — Annat sumar var stofnat hestaþing þat er öllum hestum skal etja, þeim er til váru í heraðinu, ok skyldu þeir í mót ór enum efra hrepp ok enum neðra, ok skyldu sinn mann hvárir til taka, ok kveða at, hvárir betr hefði; ok skulu þeira atkvæði standa, er til váru kosnir. Ofan ór hrepp var Bárðr til kosinn, enn ór neðra hrepp Vigfúss Glúmsson. Var þar fjöldi hesta ok góð skemtan, ok mjök jamvígi; ok váru mörg hestavíg senn um daginn. Enn svá lauk, at jammargir höfðu vel bitizt ok jammargir runnit, ok urðu þeir á þat sáttir, at jamvígi væri. Enn þá lézt Vigfúss eiga hest, er eigi var att — „ok er sá beztr þeira, er hér hafa í dag komit; leiði þér þar í mót nökkurn". Bárðr svarar: „Vándr lízt oss sjá; munum vér engan þar mót láta, ok köllum þó jamvígi". Vigfúss segir: „Skortir yðr þá, ok muntu

eigi þat vilja, at mælt sé at þér hafið eigi við". „Vel hefir þú einurð haldit hér til, enn nú skýjar á heldr, ok finst nú þat á, at þú munt oftar hafa staðið nær búrhillum ok ráðit um matargerð með móður þinni, enn gengit at hestavígum; ok er þann veg litt skegg þitt eigi síðr". Vigfúss hló at ok margir aðrir. Kemr húskarl Halla heim, ok spurði hann at hestaþinginu. Húskarlinn svarar: „Jamvígi þótti þeim". Halli spurði: „Urðu þeir ásáttir, Bárðr ok Vigfúss?" Hann svarar: „Víst vel — þó mælti Bárðr eitt orð við Vigfús". Hann spurði: „Hvert var þat?" Hann segir. Halli mælti: „Þat er ills efni". Húskarlinn segir: „Hló Vigfúss at". Halli svarar: „Þat er vani þeira feðga at hlæja, þá er víghugr er á þeim". Finnast þeir feðgar Halli ok Bárðr, ok spyrr Halli, hví honum yrði þat fyrir at mæla svá ferlegt — „ok uggir mik at dragi til mikillar ógiftu. Mun þat eitt ráð, at þú farir utan ok sækir þér húsavið, ok ver utan þrjá vetr, ella muntu feigr". Bárðr segir: „Ekki lag væri at, ef þú værir eigi ragr; slíkt gerir ellin, at þú hræðist um sonu þína". Halli svarar: „Þótt þú sér hetja mikil, mun þér torsótt at halda þik í heraðinu". — Hann gerir eftir ráðum föður síns, ok ferr utan. — Síðan kaupir Halli at einum einhleypingi at fara í Skagafjörð, eða vestr þaðan, ok segja, at Bárðr færi af því utan, ok

treystist eigi öðru fyrir þeim feðgum, enn fara utan fyrir eitt orð — „ok engi þorir þeim í mót at gera í heraðinu“. Hann gerði sem Halli bað. Þetta bragð var til þess gert, at frændr Bárðar sæti í friði fyrir hans sakar. — Bárðr var einn vetr utan, ok kom þá út til bús síns.

19. Halli hafði varðveitt bú Bárðar, meðan hann var utan, ok hafði látit höggva í skógi timbr í Mjaðmárdal, er Bárðr átti. Hann hafði ok út mikla viðu. Hann var stundum at búi sínu, stundum með feðr sínum. Bárðr segir, at hann vill sækja timbr sitt. Halli svarar: „Þat vilda ek, at þú færir eigi sjálfr, ok mun þeim eigi gott at trúa feðgum“. Bárðr segir, at menn mundu ekki verða varir við ferð þeira. Hann fór ok húskarl með honum at sækja timbrit, ok höfðu fjölda hrossa. Enn Una kona hans hafði farit í Víðines til Oddkötlu systur sinnar, ok kom Bárðr þar, ok bauð Hlenni honum at fá mann annan í skóginn, enn hann biði þar — þótti þat meiri varúð. Hann kvað þat eigi þurfa. Þær systur leiða hann ór garði; enn er þær hurfu aftr, leit Una aftr um öxl eftir honum ok fell í óvit. Enn er hon vitkaðist, spurði systir hennar, hvat hon hefði sét. „Ek sá dauða menn ganga á mót honum Bárði, ok mun hann feigr vera, ok munu vit eigi sjást síðan“. Nú fara þeir Bárðr, ok leggr þoku yfir, er þeir koma á skóginn; ok binda þeir drögur ok hefta

4*

hross. Um morgininn snemma var smalamaðr á fótum at Þverá. Þat var oft, at Vigfúss hitti smalamann ok spurði tíðenda— ok svá var þenna morgin — ok mælti: „Undarlegt er þat, at þú finnr jafnan fé í slíku myrkri; aldri munda ek fé finna í slíkum myrkva“. Hann svarar: „Lítit varð mér fyrir at hitta féit; meira varð þeim fyrir at finna hrossin í morgin, er ek sá í skóginum, ok stóðu nær hjá þeim sjálfum, ok létu þeir þó vænt yfir sér, ok var annarr í grænum kyrtli ok hafði skjöld á hlið“. Vigfúss spyrr, ef hann kendi manninn. Hann kveðst ætla, at Bárðr væri — „því at hann á skóginn, er þeir váru í“. Vigfúss mælti: „Sæk þú hesta mína þrjá“. Austmenn váru þar tveir á vist; þá bað Vigfúss ríða með sér, ok kveðst mundu ríða til laugar. Hann stefnir suðr ór garði um Laugardal. Þá mæltu austmenn: „Hvert viltu nú ríða?“ Hann svarar: „Ríða at erendum mínum fyrst“ — ok reið sýnu fyrr enn þeir; ok fóru fyrir ofan bæi suðr, þar til er þeir sá Bárð fara ór skóginum með dragna-hrossin. Húskarl Bárðar sá eftirreiðina ok mælti: „Hart ríða þessir eftir“, segir hann. „Hver tíðendi eru þat?“ segir Bárðr. Hann svarar: „Þar er Vigfúss, ok vilda ek at vit riðim undan, ok er nú svívirðingarlaust, meðan vit vitum eigi, hvat þeir vilja“. Bárðr segir: „Eigi mun Vigfúss ráða á mik við þriðja mann, ef þú ert eigi með

mér“. Hann svarar: „Fúsari er ek at fara með hestana, enn þú ríðir í Víðines; er þat eigi ámælisvert, er þú ríðr þangat er þú átt erėndi, enda veiztu eigi víst þeira erendi, er eftir ríða; enn Hlenni mælti, at þú skyldir eigi trúa þeim“. Bárðr segir: „Þú skalt ríða fyrir, ok gera menn vara við, ef för mín verðr seinni enn líkendi sé á, því at ekki mun skjótt um skifta með okkr Vigfúsi, ef vit skulum tveir ásjást, enn hann er betri drengr enn hann muni með þriðja mann at mér ganga. Enn ef vit erum tveir, enn þeir þrír, þá munn þeir njóta liðsmunar“. Nú gerði hann sem Bárðr mælti, enn Bárðr leysti skjöld sinn ok bjóst við sem honum þótti vænzt. Ok er þeir fundust, þá spyrr Bárðr, hvert erendi þeira væri. Vigfúss sagði, at þeir myndi eigi báðir af þeim fundi fara lífs. Enn Bárðr kveðst búinn þess, ef þeir skyldu tveir við leikast — „enn þat er engi vaskleikr, at þrír gangi at einum“. Þá mæltu austmenn, at þeir mundu heima hafa setit, ef þeir vissi erendit, enn létust þó ekki lið veita mega, ef menn kæmi eigi til fulltings við Bárð, er förunautr hans hleypti í brott. Vigfúss bað þá sjá fyrst, hversu færi. Síðan börðust þeir langa hríð, ok varð hvárrgi sárr; enn Vigfúsi horfði því óvænna, at hann varð at hopa í hverju sinni, áðr hann næði höggfæri. Bárðr hafði sverð ok varði sik ágæta vel, ok varð ekki sárr.

Austmönnnm sýnist ófarnaðr mikill, ef Vigfúss er at jörðu lagiðr, enn þeir standi hjá, enn menn komi til fulltings við Bárð. Þá hlaupa þeir at Bárði ok drepa hann, ok var hann örendr er þeir Hlenni kómu. Enn þeir Vigfúss riðu heim; ok lét Glúmr illa yfir verkinu ok kveðr mikinn vanda hafa aukizt í heraðinu. Halli ferr á fund fóstra síns Einars í Saurbæ, ok biðr hann taká við málinu. Hann lézt þess skyldr at mæla eftir frænda sinn ok fóstbróður sinn. Ríða síðan á fund Þórarins ok biðja hann liðveizlu. Þórarinn segir, at hann veit eigi vánir þess manns, at hann vili heldr við eiga, ok bundu sitt vinfengi með særum, þetta mál ok hvert annat. Fóru mál til þings, ok var leitat um sættir. Enn þar var svá þungt fyrir, at engi váru völ á því, því at í móti váru lögvitrir menn ok hugdjarfir, Möðrvellingar ok Esphælingar. Lauk þessu máli svá, at austmenn urðu sekir, ok var gefit fé til farningar Vigfúsi, ok skyldi þrjú sumur leita við utanför ok hafa þrjú heimili á hverjum missarum — ok var hann þá fjörbaugsmaðr. Enn hann mátti eigi heima vera fyrir helgi staðarins; ok var hann at Uppsölum löngum, ok ætlaðu at hann mundi vera í öðrum fjórðungum landsins, ok vildi hann eigi utan fara á því meli. Varð hann þá alsekr, ok helt Glúmr hann á laun. Enn því skyldu eigi sekir menn þar vera, at Freyr leyfði eigi, er

hof þat átti er þar var. — Fór því fram sex vetr.

20. Nú er þar til máls at taka, er þeir vaxa upp fóstbræðr, Arngrímr ok Steinólfr. Enn þá er Þorgrímr andaðist í Möðrufelli, fór Arngrímr til bús síns ok Steinólfr með honum, ok var þá svá ástúðigt með þeim, sem þá er bazt hafði verit. Arngrímr kvángaðist ok átti Þórdísi Bjarnardóttur, systur Arnórs kerlingarnefs. Steinólfr var í kaupförum, enn var með Arngrími, er hann var út hér. Þat var eitt sumar, er hann kom út í Eyjafirði, at Arngrímr bauð honum eigi til sín ok mælti ekki við hann, þótt þeir sæist, ok fann þat til saka, at hann hefði fleira talat við Þórdísi konu hans, enn skaplegt væri. Enn þat er flestra manna sögn, at lítit væri til haft eða ekki. Þá bauð Glúmr honum til sín; ok var svá nökkur missari, at hann var með honum, at hann var út hér, ok var ástúðigt í frændsemi þeira. Steinólfr var atgervimaðr mikill. Eitt sumar bauð Glúmr honum eigi til sín, ok kvaðst vilja at hann væri at Uppsölum með feðr sínum, — „enn því býð ek þér eigi, at mér þykja eigi góðar húsgöngur; enn ef þú ert með feðr þínum, þá muntu hingat ganga til Þverár, ok verð ek þá feginn er vit finnumst“. Nú ferr því fram nökkura vetr, at Vigfúss var at Uppsölum með Arnóri rauðkinn, þá er hann var í sekt, enda var

Steinólfr þar. — Eitt haust gifti dóttur sína búandi í Öxnafelli, ok bauð til öllum búendum þeim er mestháttar váru í Eyjafirði. Steinólfi var ok boðit. Hann kom til Þverár, ok vildi fara með Glúmi. Hann lézt eigi mundu fara. Steinólfr mælti: „Þat þyki mér at, er þú ert lausmáll“. Glúmr svarar: „Minna mein mun at lausmælgi minni enn at óvarleik þínum, ok kem ek þar eigi; — mikit ráð“, segir Glúmr, „einum búanda, at kalla til sín svá marga stóreflismenn, ok fylgi því engi slægð. Er mér á grunr, hvat undir býr þessu boði; eigi tekr búandi þetta af sjálfum sér, ok betr þyki mér at mínir vinir fari eigi“. Fór Steinólfr til boðsins ok þeir er boðit var, utan Glúmr. Þeim var tíðrætt Einari Eyjólfssyni ok Þorvaldi ok *Arngrími*. Þann dag er menn skyldu á brott ríða, þá talaði Einarr langt erendi um heraðsstjórn ok kvað hæfa jafnan, at fjölmenni kæmi saman, at nökkut væri þat mælt, er þá væri mest nauðsyn til, ok þá væri betr enn *áðr* — „hefir lengi ófriðr á legit með ofrkappsmönnum; enn mín orð koma þar til, er þeir frændr eru, Arngrímr ok Steinólfr. Fæð hefir verit á með þeim; enn vér hyggjum at lygi hafi verit ok óvina mál. Nú vill Arngrímr bjóða Steinólfi til sín ok gera för hans sæmilega, ef hann vill þiggja — ok leggit niðr óvingan“. Steinólfr kveðst þat vilja gjarna; lézt enga sök vita sér á hendr;

kveðst Arngrími mest manna unna. Síðan fór hverr til síns heimilis; enn Steinólfr fór með Arngrími, ok var hann þar nökkurar nætr við mikla sæmd.

21. Einn dag spurði Arngrímr Steinólf, ef hann vildi fara með honum á Grund ofan til skytnings ok vera þar nætr tvær eða þrjár. Hann svarar: „Ek mun heima vera meðan, enn fara í annat sinn, er þú ert heima“. Arngrímr lézt vilja, at hann biði hans heima, ef hann vill eigi með honum fara. Nú fór Arngrímr á Grund, enn Steinólfr var eftir í Möðrufelli um nótt. Enn um morgininn sat Steinólfr við eld ok hafði smíð nökkura fyrir hendi; var þat buðkr nökkurr, er húsfreyja átti. Í þat mund kom Arngrímr heim, ok Þorvaldr krókr með honum. Ok er þeir kómu í eldahúsit, laut Steinólfr niðr. Þá höggr Arngrímr til hans í höfuðit, svá at hann fekk bana þegar. Þá gekk húsfrúin hjá honum ok mælti: „Högg þú manna armastr; þetta eru ráð þér vitrari manna, — enn frá þessum degi skal ek aldri þín kona vera“. Ferr hon nú til Arnórs kerlingarnefs, ok kom aldri í sama sæng Arngrími, ok mælti, áðr hon reið á brott: „Þat mun til bóta, at þú munt, Arngrímr, fá lífdaga eiga, því at þeir munu verri, er síðar koma yfir þik“. — Ok átti hana síðan Ásgrímr elliða-Grímsson. — Þeir Arngrímr riðu til Espihóls, ok sögðu Þórarni

þessi tíðendi ok báðu hann ásjá; ok létust hvárki til hafa vitsmuni né vinsæld at sitja fyrir Glúmi. Enn Þórarinn var bæði vitr ok vinsæll. Hann svarar, kvaðst verkit lítast ilt, ok lézt ugga, at ilt mundi af standa. Þorvaldr lét ekki tjóa at sakast um verkit, ok lézt hyggja at brátt mundi hann eiga um meiri vandræði at fæta, ef hann veitti þeim enga ásjá; létu vera mega at fengist fulltingsmenn, ef hann legði sín orð til. Þórarinn svarar: „Þat er mitt ráð, at þit flytjið hingat búin bæði, af Grund ok Möðrufelli, ok söfnum at oss mönnum sem tíðast, ok komum saman búum várum, áðr Glúmr verði varr við". Þeir gera svá, áðr Glúmr spyri þetta. Ok er hann fregnar, safnar hann liði; fara at þeim þegar; enn engi urðu föng á, því at Esphælingar urðu fjölmennri. Ok sátu um vetrinn um kyrt. Enn Glúmr varð aldri á þeim vetri *unninn*. Hann var svá varr um sik, at hann hittist aldri í þeiri rekkju, sem honum var búin. Oft svaf hann lítið um nætr, ok gengu þeir Már ok ræddu um málaferli. Eina nótt spurði Már, hversu hann hefði sofit. Glúmr kvað vísu:

(4) Eigi sofnak Ofnis
ysheims í bæ þeima —
munat eldviðum öldu
auðbœtt við mik — sœtan,
áðr grindlogi Göndlar
gellr í hattar felli —

oft vák mann of minna
meir nökkurum þeira.

„Nú skal segja þér draum minn. Ek hugðumst ganga hér ór garði einnsaman ok slyppr, enn mér þótti Þórarinn ganga at móti mér, ok hafa harðstein mikinn í hendi; ok þóttumst ek vanbúinn við fundi okkrum. Ok er ek hugðak at, sá ek annan harðstein hjá mér, ok réðumst ek í mót. Ok er við fundumst, þá vildi hvárr ljósta annan; enn steinarnir kómu saman, ok varð af brestr hár“. Már spyrr: „Hvárt þótti þér heita mega híbýlabrestr“? Glúmr svarar: „Meiri var enn svá“. „Þótti þér heita mega heraðsbrestr“? Glúmr svarar: „Vel er því til jafnat, því at ek þóttumst vita, at heyrði um alt heraðit. Ok er ek vaknaða, kvað ek vísu:

(5) Harðsteini lét húna
harðgeðr Limafjarðar
— þat sák dóms í draumi —
dyn-Njarðr mik of barðan,
enn ek þráðáttar þóttumk
þjósti keyrðr of ljósta
sævar-hrafns í svefni
snarr beinanda steini.

Már kvað þat líklegt, at sannast mundi fornkveðit mál, — „at hvárr ykkarr mun ljósta annan illum steini áðr létti“. Glúmr svarar: „Eigi er óvænt at slíkt sé — berr nú mart fyrir — er enn annarr draumr at segja þér. Ek þóttumst úti staddr, ok sá ek konur tvær.

Þær höfðu trog í milli sín, ok námu þær staðar á Hrísateigi ok jósu blóði um heraðit alt. Ok vaknaða ek síðan, ok hygg ek fyrir tíðendum vera“ — ok kvað vísu:

(6) **Menstiklir sá mikla —**
mun sverðabrak verða —
komin es grára geira —
goðreið of tröð kveðja;
þars Ósynjur jósu
eggmóts of fjör seggja
vinir fagna því vegna
vígmóðar fram blóði.

Þann morgin fór Már í Möðrufell með átján manna at stefna Arngrími um vígit, enn Glúmr var heima við sétta mann ok bað þá skjótt heim koma. Jöðurr var heima þá Glúmi ok Eyjólfr, son Þorleifs ens háva, Þorvaldr tasaldi, systurson Glúms, ok þrælar tveir.

22. Helga systir Glúms, er átt hafði Steingrímr í Sigluvík, var þá komin á Laugaland. Hon var móðir Þorvalds tasalda, ok var hann þá átján vetra. — Þor*varðr* hét maðr Örnólfs son ok son Yngvildar, er kölluð var allra-systir. Hann bjó í Kristnesi. Guðbrandr hét son hans, tólf vetra gamall. Þor*varðr* var vitr maðr ok var þá gamall; meðallagi góðgjarn. Hann var snemma á fótum þann morgin, ok bað sveininn taka hesta, ok ríða síðan til Þverár. Ok er þeir kómu þar, var Már nýfarinn á brott. Glúmr fagnar vel Þorvarði. Hann spyrr, hvárt

nökkut væri leitat um sáttir milli manna. Glúmr kvað ekki þat vera. Þorvarðr segir: „Er tilbúit málit“? Glúmr kvað þat eigi vera. „Slíkr dagr væri vel til fallinn; þoka er mikil, ok mun eigi verða vart við, ef menn fara hljóð-lega“. Síðan segir Glúmr hvar þá var komit, ok segir at sex menn einir váru heima. Þorvarðr svarar: „Heldr ertu fámennr; enn þetta ráð mun þó duga, er þú hefir haft“. Nú ríðr Þorvarðr til Espihóls, ok váru menn eigi upp risnir, er þeir kómu þar. Hann hitti Þórarinn ok spyrr: „Hverja meðferð ætli þér at hafa, skulu þér nökkura sætt bjóða Glúmi um vígs-málit“? Þórarinn svarar: „Vant ætlu vér þat, at bjóða Glúmi sætt“. Þorvarðr segir: „Hvárt er tilbúit vígsmálit“. Þórarinn svarar: „Ekki hefi ek til spurt, eða hvat veiztu af“? Hann segir: „Már fór í morgin með átjánda mann í mála-tilbúnað, enn Glúmr sat við sétta mann heima, ok væri nú fullgóð föng á at rétta hlut sinn; ok því tekst yðr lítt, at þér gerið eigi slík hvatræði sem Glúmr“, Þórarinn svarar: „Ekki nenni ek at búa tyllisakir hér í móti“. Þorvarðr segir: „Á þat er at líta, hvárt nökk-ur var sökin eða engi, áðr Steinólfr var drep-inn — hefir hann eigi fíflt konu hans? — víst ætla ek at slík mál þyki eigi engis verð“. Þór-arinn svarar: „Ilt þyki mér með slíku máli at fara“. Hann segir: „Hvat er slíkt at tala?

kom Glúmi fyrir nökkut, er hann óhelgaði Sigmund mág yðvarn — ok er nú ok einsætt at láta eigi svá auvirðast". Þórarinn segir: „Eigi munda ek vita, nema þat væri ráð". Síðan stóðu menn upp, ok eggjar Þorvaldr krókr at ríða til Uppsala ok stefna Steinólfi til óhelgi. Þórarinn svarar: „Eigi er þat ráðlegt, enn þat munu vér þó gera". Þeir urðu saman fimtán; sjau eru nefndir, Þórarinn ok Þorvaldr krókr, Ketill son hans, Arngrímr ok *Eysteinn* berserkr, ok Þórðr Rafnsson, er bjó at Stokkahlöðu ok átti Vigdísi Þórisdóttur, er Sigmundr hafði átt fyrr, Ey*vindr* austmaðr; hann var vistum með Þórði. Nú fóru þeir til Uppsala, enn Þorvarðr fór á Öngulstaði — þar bjó góðr búandi, Halli enn digri — enn sendi son sinn til Þverár ok bað segja Glúmi fyrirætlun þeira Esphælinga, — „enn ríð til móts við mik síðan hvatlega". Enn er Þorvarðr kom á Öngulstaði, þá spurði Halli, hvat hann segði tíðenda. „Ekki enn", sagði hann. Síðan sagði hann Halla, hvar þá var komit. Enn Halli þóttist sjá at glíkendum, at hann mundi þessu öllu á leið hafa komit; sagði, at slíkir menn væri til mikils ófarnaðar, at hann vildi at allir ætti ilt saman, — „ok væri þat maklegt at þú værir drepinn". Halli fór skyndilega með alla sína menn, þá er hann fekk, karla ok konur, ok vildi ganga milli manna, ef þyrfti. — Guðbrandr

kom til Þverár, ok sagði at faðir hans hafði hann þagat sent, sagði honum tíðendin, — „ok lézt hann vera þess skyldr at segja þér þat, er þik varðar, at Esphælingar ætla at stefna Steinólfi til óhelgi“. Glúmr segir: „Hví kom faðir þinn eigi sjálfr“? Hann svarar; „Ek kalla alt eitt, hvárr okkarr sem fór“. Glúmr segir: „Vel hefir faðir þinn gert, er hann sendi þik hingat, ef vér þyrftim manna við“. Hann tók sveininn af baki ok fjötraði hest hans. Þá mælti Guðbrandr: „Þat mælti faðir minn, at ek skylda skynda heim“. Glúmr svarar: „Ekki er þat, heldr vill faðir þinn at þú sýnir vaskleik þinn í dag“. — Nú tekr Þorvarðr til orða: „Seinn er Guðbrandr son minn“. Halli segir: „Hvert fór hann“? Þorvarðr svarar: „Ek senda hann til Þverár“. Halli segir: „Þat er vel at þú hittir fyrir nökkura brögðótta, ok er þetta hæfilegt“. Esphælingar riðu yfir ána; sá Glúmr för þeira, ok ætluðu yfir at Kvarnárvaði. Þá mælti Glúmr, at Már væri heldr til seinn. Síðan rann Glúmr ór garði eftir þeim, ok þeir með honum sem til váru: — sex karlar með Guðbrandi. Glúmr hafði skjöld sinn ok höggspjót, gyrðr sverði, rennr á leiðina fyrir þá ok menn hans eftir honum. Ok er Þórarinn sá ferð hans, biðr hann, at þeir ríði leið sína, ok hvárki skjótara né seinna, — „ok má oss eigi um þat hallmæla“. Þórðr Hrafnsson spurði

Þórarinn, hvárt þeir skyldi eltast láta með fimtánda mann undan Glúmi, — „þótt hann sé með sétta mann". Þórarinn *svarar:* „Ríðum, því at Glúmr vill dvelja oss ok bíða svá sinna manna". Þórðr segir: „Því er eigi kynlegt, at vér berim oft lágan hlut fyrir Glúmi, þá er hann stendr jafnt at vígi sem þér, þar sem þér þorið nú eigi at bíða hans, er hann hefir fá menn, enda skal hann eigi mik elta" — ok steig af baki. Eysteinn berserkr segir, at hann vill eigi undan ríða, — „ok kalla þeir at þeir elti oss". Þórarinn segir; „Þat sýnist mér óráðlegt". Enn er Glúmr sá, at þeir fóru eigi, þá fór hann seinna, ok kastaði orðum á Þórarinn, ok spurði, hvert erendi þeira væri til Uppsala. Þórarinn segir, at þeir höfðu stefnt Steinólfi til óhelgi. Þá mælti Glúmr: „Er eigi því mjög til kapps haldit, skulu eigi boð koma fyrir, ok mættim vér ræða um nökkut at málit gengist". Þórarinn sá, at Glúmr vildi dvelja þá, ok bað menn ríða, ok þeir gerðu svá. Glúmr spurði: „Við hokit þér"? Enn þeir fóru undan, ok því seinna sem þeir fóru, *því* seinna fór Glúmr ok beið manna sinna, ok mælti: „Eigi mun vinsælt verða málit, ef þér hafið lognar sakir uppi, — ok verðr þá svívirðing í". „Ekki mun nú farit at því; erfitt verðr við þik at eiga". Glúmr komst hjá þeim fram, ok talar svá við þá, enn þeir riðu, ok dvaldi

svá. Enn er hann sá at ekki mátti dvelja þá, enn veit ván sinna manna, þá skaut hann spjóti til Arngríms, ok kom í gegnum báða söðulbogana ok lærit, ok var Arngrímr illa vígr um daginn. Síðan hljóp Eysteinn fyrstr manna at Glúmi, enn Þorvaldr tasaldi í mót honum, ok lékust þeir tveir við ok þóttust þeir bezt hafa, er first váru þeirra samgangi, ok var hvárttveggi þeira fullhugí ok rammr at afli; veitti stór högg ok mörg hvárr þeira öðrum. Þorvaldr krókr sótti fast at Glúmi ok margir með honum, enn Glúmr hopaði undan ok þeir menn, er honum fylgdu, ok hlífðu sér. Enn Þórarinn steig eigi af baki, ok þótti honum þó ærit margir um einn.

23. Sá maðr kom at hlaupandi, þar er þeir börðust, er var í skinnkufli ok hafði sverð í hendi. Hann kom at þar er Þorvaldr tasaldi fell fyrir Eysteini, ok þegar hleypr hann at Eysteini ok höggr hann banahögg. Síðan fór hann í lið með Glúmi, ok þá mælti Glúmr þetta: „Kom heill þú, Þundarbenda; gott kaup var þat er ek keypta þik, þú munt nú vel gjalda verð þitt í dag“. Glúmr átti þræl þann, er svá hét, — því mælti hann þetta — enn þar var þó raunar Vigfúss son hans, ok kendu hann fáir eða engir nema Glúmr, því at hann hafði þá þrjá vetr verit í sekt ok í leyndum, ok ætluðu flestir, at hann væri utan farinn. Svá

bar at, er Glúmr hopaði, at hann lá fallinn, enn þrælar hans báðir lögðust á hann ofan, ok váru þar stangaðir spjótum til bana. Enn þá kom Már at í því með sína menn. Þá tór Þórarinn af baki, ok börðust þeir Már, svá at engir áttu hlut í með þeim. Enn Glúmr spratt upp ok barðist þá frýjulaust, ok var þá liðsmunr engi. Eiríkr hét húskarl Þórarins. Hann var at verki sínu um morgininn; hann hafði enga hlíf né vápn. Hann fær sér trélurk í hönd ok fór til fulltings við Þórarinn, ok varð Glúmi it mesta ólið at honum, því at menn ok hlífar meiddust fyrir því, er hann hafði at vega með. — Þess er getit, at Halldóra, kona Glúms, kvaddi konur með sér, — „ok skulum vér binda sár þeira manna, er lífvænir eru, ór hvárra liði sem er“. Enn er hon kom at, þá fell Þórarinn fyrir Mávi, ok var öxlin höggin frá, svá at lungun fellu út í sárit. Enn Halldóra batt um sár hans, ok sat yfir honum til þess er lokit var bardaganum. — Halli enn digri kom fyrstr til meðalgöngu ok mart manna með honum. Ok lauk svá bardaga, at fim menn váru fallnir af Esphælingum, Þorvaldr krókr ok Arngrímr, Eysteinn ok Eiríkr ok Eyvindr austmaðr. Enn af Glúmi var fallinn Þorvaldr tasaldi, ok Eyjólfr *Þor*leifsson ok Jöðurr ok þrælar tveir. Þórarinn fór heim með förunautum sínum. Glúmr fór ok heim með sína menn, ok lét færa

ena dauðu í úthýsi eitt, ok var búit um Þorvald virðulegast, því at klæði váru borin undir hann, ok var hann rifaðr í húð. Enn er menn váru heim komnir, þá mælti Glúmr við Halldóru: „För vár mundi hafa orðit góð í dag, ef þú hefðir heima verit, ok hefði Þórarinn eigi lífs brott komist“. Hon segir, at Þórarni væri lítil von lífs, — „enn þó muntu eiga skamma stund heraðvært, þótt hann lifi, enn ef hann deyr, muntu aldrei eiga landvært“. Síðan mælti Glúmr við Guðbrand: „Þú hefir mikillar frægðar aflat þér í dag, er þú lagðir at jörðu Þorvald krók, ok mikit lið veittir þú oss í dag“. Hann svarar ok kvað ekki á þá leið verit hafa — enda varit hendr sínar. Glúmr segir: „Sá ek glögt hvat títt var — barn at aldri, enn vegit slíka hetju sem Þorvaldr var, ok muntu verða frægr af þessu verki. Af því fekk ek sóma utanlendis, er ek vá berserkinn“. Hann svarar: „Ekki hefi ek Þorvald vegit“. Glúmr segir: „Eigi er at dylja þessa, vinr, þú veittir honum banasárit; firzt þú eigi gæfu þína“. Til þess þrætti hann við Guðbrand, at hann trúði ok gekk við, ok þótti virðing at. Hann mátti ok eigi dylja, at eigi væri þetta fyrir satt haft; ok þá var honum á hendr lýst víginu, ok þótti þá minni slægja í enn þeir ætluðu, er keyru Þorvald til eftirmáls. - Þat segja menn at Glúmr mælti: „Þat þyki mér illa, er Már lætr

binda um, þó at hnekkistikill sé gerr í höfði honum". — Þat kallaði hann svá, er í kross var sprungit. — Már svarar: „Ek munda þess minnr þurfa, ef ek legðumst niðr ok hefðak þræla mína at skildi". Þá mælti Glúmr: „Harðslægr var Hrísateigr nú í dag, sveinar", sagði hann. Már segir: „Fyrir þat mun þér ganga, sem harðslægr hafi verit, því at nú muntu Þverárland hafa slegit ór hendi þér". Glúmr svarar: „Þat ætla ek, at þú vitir ógerla". Már segir: „Vera má at vita eigi — fyrir þat mun þér ganga sem ek vita". — Enn er Helga spurði tíðendin, systir Glúms, þá fór hon til Þverár, ok spurði hversu sonr hennar hefði fram gengit. Glúmr svarar: „Eigi fekk hraustara mann". Þá mælti hon: „Sjá vilda ek hann dauðan, ef eigi eru önnur föng á". Þat var henni veitt, ok lét hon hefja hann í vagn ok búa hóglega um. Ok er hon kom heim, fægði hon sár hans ok batt síðan, ok kom svá ráði hans, at hann mælti við menn. — Þat váru lög þar, at menn fellu jafnmargir, at þat skyldi kalla jafnvegit, þótt mannamunr þætti vera; enn þeir er ávíga urðu, skyldu kjósa mann til, eftir hvern mæla skyldi. Enn þótt nökkut kynni þat í málum at gerast síðar, er betra þætti at hafa annan veg kosit, þá skyldi eigi skifta keyrinu. Enn er Þórarinn spurði, at Þorvaldr tasaldi var lífs, þá kaus hann Þor-

vald krók bróður sinn til eftirmáls. Enn litlu síðarr spurði hann þat, at Guðbrandi var eignat þat vígit, ok vildi hann þá heldr hafa annan til kosit, enn þó varð nú þessu fram at halda, sem fyrr var kosit. Þeir hitta nú Einar Eyjólfsson; lætr Þórarinn, at nú muni hann taka til þeira mála, er þeir höfðu með sér talat. Hann segir: „Slíkt er mér í hug þar sem fyrr, at Bárðr var veginn“. Tók nú Einarr málit til meðferðar á þingi um sumarit, ok sótti Glúm. Þórarinn lá í sárum alt sumarit ok svá Þorvaldr tasaldi, ok urðu báðir græddir. Glúmr hafði mikinn liðsafla á þinginu, ok svá hvárirtveggju. Var nú leitat um sættir af göfgum frændum hvárratveggju, ok varð þat at sættum, at bæta skyldi víg Steinólfs svá, at fram væri færð sýkna Vigfúss Glúmssonar. Enn Guðbrandr varð sekr um víg Þorvalds, ok kom Glúmr honum utan. Ok fóru við svá búit heim, ok undu þeir Þorvarðr ok Þórarinn illa við, ok þóttist Þórarinn enga sæmd hafa eftir víg Þorvalds bróður síns. Sat nú Glúmr í virðingu. — Um vetrinn eftir kom upp vísa, er Glúmr hafði þá nýort:

(7) Virkis spyrr at verkum
víns hirði-Sif mínum
*skal*at at manna máli
morð váru þau forðum.
Liggr þeims hrafn of huggar
hervíg talit gerva.

Munum svá málin láta
myrk at sem fæst um yrkjum.

24. Einn dag er menn váru at Hrafnagilslaugu, kom þar Þorvarðr. Hann var gleðimaðr mikill ok hendi at mörgu gaman. Hann mælti: „Hvat er komit þeira manna, er skemta kunni nýjum fræðum“? Þeir segja: Þar er skemtun öll ok gaman, er þú ert“. Hann segir: „Ekki þyki mér nú meira gaman enn kveða vísur Glúms, enn þar hygg ek at, hvat honum þykir vantalið í einni vísu, at hann mundi skorta á um vígin. Hvat skulum vér ætla, hvárt þat muni vera, eða hvárt er líkara, at Guðbrandr muni vegit hafa Þorvald, eða Glúmr“? Þetta þykir mörgum áræðilegt. Hann reið nú á fund Þórarins ok mælti: „Hugleitt hefi ek nökkut, ok sýnist mér sem ei*gi* muni it sanna uppi um víg Þorvalds króks, því at hittast mun í kveðskap Glúms, at nökkut þykir honum vantalit vera um vígin“. Þórarinn svarar: „Varla kann ek nú upp at taka málit öðru sinni, þótt þetta væri satt, — mun nú vera kyrt“. „Þat er óráðlegt, ok þó mætti kyrt vera, ef eigi hefði um verit grafit, enn nú mun ek bera upp fyrir menn ok munu þér svívirðing af fá, svá at engi mun önnur meiri orðit hafa“. Þórarinn svarar: „Óhóglegt lízt mér málit at flytja til alþingis við frænda-afla Glúms“. Þorvarðr segir: „Þar kann ek ráð til leggja, stefn honum til Hegra-

ness-þings — þar áttu frænda-afla — ok mun þar torsótt at verja málit“. Þórarinn svarar: „Þat ráð mun haft verða“. Skiljast at því. — Nú várar illa ok verðr torsótt alt at fá. Um várit bjó Þórarinn mál á hönd Glúmi til Hegraness-þings, því at allir samþingisgoðar, þeir er því þingi áttu at halda, váru bundnir í nauðleytum við Þórarinn; enn hestum mátti trautt koma yfir heiðar fyrir snjó. Glúmr tók þat til ráðs, at hann fekk byrðing einn mikinn í hönd Þorsteini bróður sínum, ok skal hann halda vestr fyrir, ok koma til þings með herklæði ok vistir. Enn er þeir koma fyrir Úlfsdali, þá brutu þeir skipit í spán, ok týndist þar alt saman, menn ok fjárhlutir. Glúmr gekk til þings með hundrað manna ok náði eigi nær at tjalda enn í fjörbaugsgarði. Þar var kominn Einarr Eyjólfsson með þeim Esphælingum. Váru Glúmi send orð, at hann skyldi til fara, ok færa fram lögvörn fyrir sik. Nú gengr Glúmr, enn eigi var meira rúm gefit, enn einn maðr mátti ganga; enn þar var fylkt liði tveim megin hjá, enn Glúmi var boðit at ganga í kvíarnar, ef hann vildi til dómsins. Enn þat sýndist honum óráðlegt, ok mælti til sinna manna: „Auðsætt er nú þat, at þeir þykjast í hendi hafa várt ráð; má ok vera at svá sé. Nú vil ek þó, at þér snúið aftr; mun ek ganga fyrstr, enn þá tveir næst mér jafnfram, enn þeim

fjórir jafnfram, ok skulum vér renna at ok hafa spjótin fyrir oss, ok mun klambrarveggrinn ganga, ef fast er fylgt". Þeir gerðu svá, ok runnu at í einu skeiði í dómhringinn, ok var lengi nætr áðr þeim varð bægt frá í brott, ok gerðist þar svá mikil þröng ok föst, ok varð þat um síðir, at dómrinn varð settr í annat sinn. Ok er þeir tóku at reifa málit, þá gengr Glúmr í þingbrekku ok nefnir vátta, at sól væri þá komin á þingvöll. Síðan varði hann mönnum í dóm lýriti at dæma um sakarnar, ok varð þar niðr at falla hvert mál, sem þá var komit. Ríða menn í brott, ok undu Esphælingar stórilla við; kallar Þórarinn hann hraklegt gert hafa fyrir þeim. Einarr segir: „Eigi lízt mér svá stórljótt sem þér, því at „þar *er* til máls at taka, sem frá var horfit". Síðan ríða þeir til alþingis Esphælingar með Einari ok margir vinir þeira, er þeim höfðu heitit liðveizlu í móti Glúmi. Frændr Glúms veita honum at málum til réttra laga; ok er þat af gert með vitra manna ráði, ef Glúmr vill vinna eið fyrir málit, at eigi vægi hann Þorvald krók. Ok er margir áttu hlut í, þá sættust þeir at því, at Glúmr skyldi vinna eið, at hann hefði eigi vegit Þorvald krók; ok var ákveðit nær eiðrinn skyldi unninn vera — um haustit at fim vikum. Ok er nú svá ríkt fylgt málinu, at þeir skyldi fram hafa málit, eða

hann vinni eiða í þremr hofum í Eyjafirði, ok eiðfall, ef þá kemr eigi fram. Margrætt var um þetta mál, hversu eiðar Glúms myndi vera eða fram fara.

25. Nú ríða menn heim af þingi, ok er Glúmr heima um sumarit; ok er kyrt alt í heraðinu. Líðr til leiðar ok ríða menn til leiðar; enn af leið hvarf Glúmr, svá at ekki spurðist til hans. Már sat heima í búinu. Enn um haustit at fim vikum, þá bauð Már mönnum, ok var þar stofnat brullaup; ok kómu þar eigi færi menn til boðs enn hundrað. Öllum þótti kynlegt boð þetta, því at þeir váru lítils verðir, er í hlut áttu. Þar sá menn þann aftan, at ór dölum öllum Eyjafjarðar riðu tveir menn saman eða fim, ok safnaðist saman liðit er ofan kom í heraðit. Ok var þar kominn Glúmr ok Ásgrímr ok Gizurr með þrjú hundruð manna, ok sátu þar at boði. Enn um morgininn eftir sendi Glúmr eftir Þórarni, ok bað hann koma í Djúpadal eigi síðar enn at miðjum morni at heyra eiðana. Þórarinn veikst við ok fekk hundrað manna. Enn er þeir kómu til hofsins, þá gengu sex menn í hofit; með Glúmi Gizurr ok Ásgrímr, með Þórarni Einarr ok Hlenni enn gamli. — Sá maðr er hofseið skyldi vinna, tók silfrbaug í hönd sér, þann er roðinn var í nauts blóði, þess er til blóta væri haft, ok skyldi eigi minna standa enn þrjá aura. — Þá kvað Glúmr svá

at orði, at — „ek nefni Ásgrím í vætti, annan Gizur í þat vætti, at ek vinn hofseið at baugi, ok segi ek þat Æsi, at ek vark at þar, ok vák at þar, ok rauðk at þar odd ok egg, er Þorvaldr krókr fekk bana. Líti nú á eið, þeir er spekimenn eru ok við eru staddir“. Þeir Þórarinn urðu eigi búnir at lasta, enn kváðust eigi fyrri þann veg heyrt hafa at orði kveðit. Með slíku móti váru eiðar unnir í Gnúpafelli, ok svá at Þverá. Þeir Gizurr ok Ásgrímr váru nökkurar nætr at Þverá; ok at skilnaði gaf Glúmr Gizuri feldinn blá, enn Ásgrími spjótit gullrekna, ok skildust vinir. — Um vetrinn hittust þeir Þorvarðr ok Þórarinn, ok spurði Þorvarðr: „Vann Glúmr vel eiðinn?“ Þórarinn svarar: „Ekki fundu vér at“. Hann segir: „Undarlegt verðr slíkt um vitra menn, er svá missýnist. Þat hefi ek vitat, at menn hafa lýst vígum á hendr sér, enn hitt hefi ek eigi vitat eða heyrt, at menn hafi svarit um þat sjálfir, at þeir hafi vegit menn, sem Glúmr hefir gert, eða hversu mátti hann meir at kveða, enn segja at hann vægi þar at, ok væri þar at, ok ryði þar at odd ok egg, er Þorvaldr krókr fell á Hrísateigi, þótt hann leiddi eigi svá sem tíðast er — ok mun sjá sneypa jafnan uppi síðan“. Þórarinn svarar: „Ekki hefi ek fundit þetta, enda mæðumst ek á at eiga við Glúm“. Hann segir: „Ef þú þykist mæðast

sakir vanheilsu, þá láttu Einar taka enn málit. Hann er vitr ok kynstórr; munu honum margir fylgja — eigi sitr Guðmundr hjá bróðir hans— ok er sá hlutrinn at hann er gjarnastr til, ef hann kemst at Þverá". — Eftir þetta hittast þeir Einarr ok bera ráð sín saman, ok mælti Þórarinn: „Ef þú vill fyrir málinu vera, munu margir þér veita; munu vér þat ok til vinna, at kaupa þér landit eigi meira verði, enn Glúmr keypti at Þorkatli háva". Einarr svarar: „Glúmr hefir nú lógat þeim hlutum, feldi ok spjóti, er Vigfúss móðurfaðir hans gaf honum ok bað hann eiga, ef hann vildi halda virðingu sinni, enn kvað þaðan frá þverra mundu. Nú mun ek taka við málinu ok fylgja".

26. Nú býr Einarr til vígsmálit af nýju til alþingis, ok fjölmenna hvárirtveggju. Enn áðr Glúmr riði heiman, dreymdi hann at margir menn væri komnir þar til Þverár at hitta Frey, ok þóttist hann sjá mart manna á eyrunum við ána, enn Freyr sat á stóli. Hann þóttist spyrja, hverir þar væri komnir. Þeir segja: „Þetta eru frændr þínir framliðnir, ok biðjum vér nú Frey, at þú sér eigi á brott færðr af Þverár-landi, ok tjóar ekki, ok svarar Freyr stutt ok reiðulega, ok minnist nú á uxa-gjöf Þorkels ens háva". Hann vaknaði, ok lézt Glúmr verr vera við Frey alla tíma síðan. — Ríða menn til þings, ok verða þau málalok, at Glúmr gengr við víg-

inu. Enn í því áttu hlut vinir hans ok frændr, at heldr skyldi sættast, enn sekt kæmi á eða utanferð. Ok sættust þeir á þingi at því, at Glúmr galt Þverárland, hálft Katli, syni Þorvalds króks, í föðurbætr, enn seldi hálft við verði, ok skyldi þó búa á þau missari, ok varð heraðs-sekr, ok búa eigi nær enn í Hörgárdal. Fóru síðan af þingi. Síðan keypti Einarr landit, sem honum var heitit. Menn Einars kómu þangat um várit at vinna landit, ok mælti Einarr, at þeir skyldi segja honum hvert orð, þat er Glúmr mælti. Einn dag kom Glúmr at máli við þá ok segir svá: „Auðsætt er þat, at Einarr hefir vel sér fengit verkmenn, ok er vel unnit á landinu. Nú skiftir miklu, at smátt ok stórt sé tilhent; nú skulu þér hér reisa við ána váðmeið, ok er konum hægt til þváttar at hreinsa stórföt, enn heimabrunnar eru vándir“. Nú koma þeir heim, ok spyrr Einarr, hvat þeir Glúmr mæltist við. Þeir segja hvé hugkvæmr hann var at öllu at unnit væri. Hann segir: „Þótti yðr þat vera, at hann vildi vel búa í hendr mér?“ Þeir segja: „Svá þykir okkr“. Einarr segir: „Annan veg lízt mér. Þat hygg ek, at við þann meið festi hann ykkr upp, enn ætli at reisa mér níð — nú skulu þér eigi fara þó“. Einarr færði þangat bú sitt um várit, enn Glúmr sat þar til ens efsta fardags. Enn er menn váru í brott búnir, þá settist Glúmr í

öndvegi ok gerði eigi á brott ganga, þótt at honum væri kallat. Hann lætr tjalda skálann, ok vill eigi svá skiljast við landit sem kotkarlar. Hallbera, dóttir Þórodds Hjálmssonar, var móðir Guðmundar ok Einars. Hon bjó þá at Hanakambi. Hon kom til Þverár, ok kvaddi Glúm ok mælti: „Sittu heill, Glúmr, enn ekki er hér nú lengr at vera; komit hefi ek nú eldi á Þverár-land ok geri ek þik nú á brott með alt þitt, ok er landit helgat Einari syni mínum". Glúmr reis þá upp, ok mælti at hon skyldi gleipa kerlinga örmust. Enn þó reið Glúmr þá í brott, ok varð litit um öxl til bæjarins, ok kvað vísu:

(8) Rudda ek *með oddi*
— orð lék á því forðum
með veðr-stöfum Viðris
vandar — mér til landa.
Nú hefr Valþögnir vegna
varrar skíðs um síðir
breiða jörð með börðum
bendis mér ór hendi.

Glúmr bjó á Möðruvöllum í Hörgárdal við Þorgrím fjúk, ok undi því eigi lengr enn einn vetr. Þá bjó hann tvá vetr í Myrkárdal. Þá hljóp þar skriða nær bænum, svá at tók sum húsin. Þá kvað Glúmr vísu:

(9) Mál*igr* munat sælu
menbrjótandi hljóta
— oss kom breiðr í búðir

hoggr af einu hoggvi —
þás — fleinmarar — fjóra
fullkátir vér sátum
— nú á mógrennir minna
met sér — tegu vetra.

Þá keypti Glúmr land at Þverbrekku í Öxnadal, ok bjó þar meðan hann lifði, ok varð gamall ok sjónlauss.

27. Narfi hét maðr, er bjó í Hrísey. Hann hafði átt Úlfeiði, dóttur Ingjalds Helgasonar hins magra. Þeira synir váru þeir Eyjólfr ok Klængr, Þorbrandr ok Þorvaldr. Allir váru þeir mikilmenni frændr Glúms. Þeir Klængr ok Eyjólfr bjuggu eftir föður sinn í Hrísey. Sá maðr bjó í Haga, er Þorvaldr hét, ok var kallaðr menni, ok átti dóttur Þórðar Hrafnssonar frá Stokkahlöðu, er Helga hét. Eitt vár kom Þorvaldr ór Haga við Hrísey á byrðingi, ok ætlaði at halda til fengjar; ok er Klængr varð varr við, réðst hann til ferðar með honum. Enn er þeir kómu út ór firðinum, fundu þeir reyði nýdauða; keyrðu í festar, ok sigldu með inn eftir firðinum um daginn. Vildi Klængr flytja til Hríseyjar, því at þat var skemra enn í Haga, enn Þorvaldr vildi til Haga flytja, ok lét þat jamrétt. Klængr segir, at eigi sé þat lög, at flytja eigi þangat, er næst eigu flutningarmenn land. Þorvaldr kveðst hafa rétt at mæla, ok lét þá frændr Glúms ekki þurfa at ganga á réttan

hlut við þá — „ok hvat sem lög eru, þá munu enir ríkari nú ráða“. Þorvaldr var fjölmennri því sinni, ok tóku þeir af Klængi rekaldit nauðgum, enn hvárrtveggi þeira var landeigandi. Klængr fór heim ok undi illa við. Þorvaldr ok þeir hlógu at þeim Klængi, ok töldu at þeir treysti eigi á at halda. — Einn morgin reis Klængr snemma upp ok fór við fjórða mann inn í Haga; kom þar snemma, svá er menn váru í svefni. Þá mælti Klængr: „Ráðs skulum vér nú leita; hér eru naut hjá garði, ok skulu vér þau reka á húsin, þar sem Þorvaldr hvílir undir, ok teygjum hann svá út“. Þeir gerðu svá, ok vaknar Þorvaldr ok hleypr út. Klængr hleypti at honum ok veitti honum banasár; fór brátt síðan ok treystist eigi þar at lýsa víginu, því at þar var fyrir mannmart; fór heim út í eyjar ok lýsti þar víginu. Nú eigu eftirmálit Þórarinn ok Þórðr. Þeir köllaðu morð verit hafa. Ok er þessi mál kómu til þings, sat Glúmr heima; enn um þingit fór hann út í Fljót ok í Svarfaðardal ok bað liðs til féránsdóms, ok þó bað hann leyna þessi fyrirætlan. Klaufi at Barði segir: „Víst viljum vér veita Glúmi lið“ — hann átti Halldóru, dóttur Arnórs rauðkinns — ok margir hétu aðrir Glúmi sínu liði. Nú fór Glúmr heim. — Mál fóru fram á þingi. Enn eftir þingit búast þeir til féránsdóms, ok höfðu fjogur skip ok þrjá

tigu manna á hverju, ok réðu þeir Einarr ok Þórarinn ok Þórðr fyrir skipunum, ok kómu innan at eyjunni í nætrelding, ok sá reyk yfir húsunum; ok spurði Einarr, hvárt þeim sýndist svá sem honum, at reykrinn væri eigi all-blár. Þeir sögðu at þeim sýndist svá. Einarr sagði: „Svá lízt mér á reykinn, sem fjölment muni vera í húsunum, ok mun af mönnum leggja reykinn. Enn ef þat er, þá munu vér gera raun til ok róa undan eyjunni þjóðsýnilega, ok munu vér þá vísir verða, ef fjölmenni er í eyjunni“. Ok svá gerðu þeir. Enn er eyjarmenn sá þetta, þá hljópu þeir út ok til skipanna, ok lögðu eftir þeim. Ok var Glúmr þar kominn með tvau hundruð manna, ok eltu þá inn alt at Oddaeyri, ok varð eigi háðr féránsdómrinn, ok fengu þeir af óvirðing Eyfirðingar. — Sitr Glúmr um sumarit í búi sínu. Hann átti ok at helga haustþing — enn þingstöðin er fyrir austan fjörðinn skamt frá Kaupangi — ok fjölmentu Eyfirðingar mjök, enn Glúmr hafði þrjá tigu eina manna. Margir töluðu við Glúm, at hann skyldi eigi fámennr fara. Hann segir: „Lifat mun nú it fegrsta, enn við þat uni ek, at ekki hafa þeir eltan mik svá, at eigi færa ek réttleiðis“. Glúmr fór á skipi inn eftir firði, ok gekk á land ok til búða. Enn þar eru melar brattir ok lausgrýttir á milli fjarðarins ok búðanna. Enn er Glúmr kom gagnvert búð

þeiri, er Einarr átti, þá hljópu menn frá búðunum ok báru skjöldu at þeim ok hrundu þeim af melunum; ok fell Glúmr ok veltist með skjöld sinn á eyrina ofan, ok varð ekki sárr, enn þrjú spjót hafði fest í skildi hans. Þorvaldr tasaldi var þá kominn at landi, ok sá at Glúmi horfði þá óvænt, ok hljóp svá á land, at hann tók ár í hönd sér, ok rann í melinn upp ok skaut árinni til Guðmundar ríka, ok kom á skjöldinn ok gekk hann í sundr, ok kom árar-hlutrinn fyrir brjóst honum, ok fell hann í óvit ok var borinn í fjórum skautum ti búðar Síðan eggjuðu hvárir aðra atgöngu, ok skutust á ok börðust grjóti; ok varð hörð hríð ok urðu margir sárir; ok allir sögðu á eina lund, at eigi mætti fáir menn vasklegar verjast, enn þeir Glúmr. Þeir Einarr sóttu at fast. Þá gengu menn í milli, ok lauk svá, at tveir menn fellu af Glúmi, Klængr Narfason ok Grímr eyrarleggr, bróðir Halldóru konu Glúms. Þá kvað Brúsi Hallason vísu þessa:

(10) *Eig*um vegs af vígum
— veitk orð á því — borða
stóðs við stýrimeiða,
stafn-Göndul, hlut jafnan.
Þó hykk fúrviðu fóru
fleygarðs, enn mik varði,
beiði-Hlökk — fyr brekku —
bliks — harðara miklu.

Einarr kvað vísu:

(11) **Þrengvir varð á þingi**
þremjalinns at rinna
— varat í Ála éli
auðlattr — fyr mel brattan,
þás marstéttar máttit
Mæfils við þröm sævar
geira njótr á grjóti
Gestils klauf of festa.

Þá kvað Glúmr vísu í móti:

(12) **Lattisk herr með höttu**
Hangatýs at ganga —
þóttit þeim at hætta
þekkilegt fyr brekku,
þás dynfúsir dísar
dreyra svells á eyri
— bráð óx borginmóða
blóðs — skjaldaðir stóðum.

Svá var sett málum, at í faðma felst víg Klængs ok Þorvalds ór Haga. Þat var ok jafnt látit, víg Gríms eyrarleggs ok áverki við Guðmund, ok undi Glúmr illa við málalok, sem hann kvað í vísu þeiri, er hann orti síðan:

(13) Ilt es á jörð of orðit;
— aldr bölnar mjök skaldi —
liðit es mest it *móða*
mítt líf Heðins drífu,
es ofvegins eigi
eyrarleggs fyr seggjum
Gríms í Göndlar flaumi
Gefnar mák of hefna.

28. Þat var eitt sumar, er þeir riðu af þingi bræðr, Guðmundr ok Einarr, at Glúmr bauð mönnum til sín, ok sendi menn upp til Öxnadalsheiðar at bjóða þeim bræðrum heim, ok lézt vilja, at nú sættist þeir heilum sáttum — „því at ek em nú fyrir elli sökum til engis færr, ok mun ek þeim eigi til matar eins bjóða“. Glúmr var þá sjónlauss. Hann lét vörð halda á um ferð þeira. Guðmundr vildi þiggja boðit, enn Einarr vildi eigi, ok reið sínum megin ár hvárr þeira. Var Glúmi sagt, at annarr flokkrinn reið þangat — „þá mun Einarr eigi vilja þiggja boðit; hann er svá tortryggr, at hann trúir engum manni“. Þat er sagt, at Einarr kallaði á Guðmund ok mælti: „Þar mun ek koma á morgin, ef þú kemr í kveld“. Enn Guðmundr hugsaði þat er hann mælti — „þá mun þat ætlan þín, at þú eigir at mæla eftir mik“. Snýr hann nú eftir Einari. Þetta er sagt Glúmi, at hvárrgi snýr þangat. „Þat er illa þá“, kvað Glúmr, „því at þat hafða ek ætlat, ef ek genga móti þeim, at ek skyldi eigi beggja missa“. Hann hafði sax brugðit undir skikkju. Ok váru þau lok viðskifta þeira Glúms ok Eyfirðinga. — Enn er kristni kom út hingat, tók Glúmr skírn, ok lifði þrjá vetr síðan, ok var byskupaðr í banasótt af Kol byskupi, ok andaðist í hvítaváðum. Þá bjó Már Glúmsson í Fornhaga ok hafði þar látit kirkju gera,

ok var Glúmr þar jarðaðr, ok svá Már, þá er hann andaðist, ok mart annarra manna, því at langa hríð var engi kirkja í Hörgárdal, nema sú ein. Þat er mál manna, at Glúmr hafi verit tuttugu vetr mestr höfðingi í Eyjafirði, enn aðra tuttugu vetr engir meiri enn til jafns við hann. Þat er ok mál manna, at Glúmr hafi verit bezt um sik allra vígra manna hér á landi. — Ok lýkr þar sögu Glúms.

Viðaukar
úr Landnámu.

---

1. Helgi enn magri gaf Ingjaldi syni sínum land út frá Arnarhváli til Þverár ennar ytri. Hann bjó at Þverá enni efri, ok reisti þar hof mikit; hann átti Salgerði Steinólfsdóttur. Þeira son var Eyjólfr, faðir víga-Glúms, ok Steinólfr, faðir Þórarins illa ok Arnórs góða Rauðæings. Víga-Glúmr var faðir Más, föður Þorkötlu, móður Þórðar, föður Sturlu *(Landn. 3. 16).*

2. Helgi enn magri gaf Hámundi mági sínum land milli Merkigils ok Skjálgdalsár, ok bjó hann á Espihóli enum syðra. Hans son var Þórir, er þar bjó síðan; hann átti Þórdísi Kaðalsdóttur. Þeira son var Þórarinn á Espihóli enum nyrðra, ok Þorvaldr krókr á Grund, enn Þorgrímr í Möðrufelli var eigi hennar son. Vigdís var dóttir þeira. *(Ldn. 3. 16).*

3 . . . . . . Annarr son hunda-Steinars ok Ólofar hét Eiríkr. Hann var faðir Sigurðar bjóðaskalla, föður víkinga-Kára, föður þeira Böðvars

ok Vigfúss ok Eiríks á Ofrustöðum, föður Ástríðar, móður Óláfs konungs Tryggvasonar. Dóttir Vigfúss var Ástríðr, móðir víga-Glúms, föður Vigfúss, föður Bergs, föður Steinunnar, móður Þorsteins rangláts, föður Guðrúnar, móður Höllu, móður Flosa, föður Valgerðar, móður herra Erlends lögmanns, föður herra Hauks lögmanns. *(Landn. í viðaukanum).*

4. Eysteinn, son Rauðólfs øxna-Þóris sonar, nam land niðr frá Bægisá til Kræklingahlíðar, ok bjó at Lóni. Hans son var Gunnsteinn, er átti Hlíf, dóttur Heðins ór Mjólu. Þeira börn váru þau Halldóra, er víga-Glúmr átti, ok Þorgrímr ok Grímr eyrarleggr. *(Ldn. 3. 14).*

5. Maðr hét Þórðr slítandi; hann nam Hörgárdal upp frá Myrká ok ofan til Dranga öðrum megin. Hans son var Örnólfr, er átti Ingvildi allra-systur; þeira synir váru þeir Þórðr ok Þorvarðr í Kristnesi ok Steingrímr at Kroppi. *(Landn. 3. 14).*

6. . . . . . Vigfúss víga-Glúmsson vá Bárð, son Halla ens hvíta, ok er um hann ort Bárðardrápa, er þetta er stefit í:

Bároðr of rístr báru
braut land varar andra.

Enn Brúsi, bróðir Bárðar ok Orms, orti vísu þessa, þá er Glúmr stökk af þinginu:

Höfum vér vágs ór vígum
váið herir þót lög þveri
stóðs við stýrimeiða
stafn fær hart jafnan
þó hygg ek fyr viðu
fleygarðs enn mik varði
beiði hlökk fyr brekku
bliks harðara miklu.

Melabók (sbr. Landn. 3, 16).

7. . . . . . Narfi var (ok) son Arnar, er átti Úlfeiði Ingjalds dóttur ór Gnúpafelli, Helga sonar ens magra; við hann eru kend Narfasker. Þeira synir váru Ásbrandr, faðir Hellu-Narfa, ok Eyjólfr, faðir Þorvalds í Haga, ok Helgi, faðir Gríms á Kálfskinni, er átti Helga Þórðar dóttir frá Stokkahlöðum, Rafns sonar. — Þorvaldr ór Haga myrði Grím, bræðrung sinn. Þá sök sótti Einarr Eyjólfsson á Vöðlaþingi, enn víga-Glúmr varði ok Már son hans, stjúpfaðir Þorvalds, er átti Halldóru spak-Böðvarsdóttur ok bjó þá í Hrísey. Í þeiri deild stökk Glúmr af þinginu fyrir mel ofan, alt at sjó. Um þat orti Einarr:

Þröngvir varð á þingi
þrema linns at rinna
varat í Ála éli
auðlattr fyr mel brattan
þá er mástéttar máttit
Mæfils við þröm sævar
geiranjótr á grjóti
Gestils klauf of festa.

Enn Einarr stóð eftir ok lið hans. Þá kvað Glúmr:

Lattist herr með höttu
Hangatýs at ganga
þóttit þeim at hætta
þekkilegt fyr brekku,
þá er dynfúsar dísir
dreyra más á eyri
bráð óx borginmóða
blóðskjaldaðir stóðum.

Glúmr skaut í hönd Einari, enn Einarr skaut til bana Grím, bróður Halldóru, er Glúmr átti. – Enn Þorvaldr varð sekr á þinginu. *Melabók, sbr. Landn. 3, 13).*

Vísnaskýringar.

1 (Víga-Glúmr). Menþöll, inn grœni garðr gengr nær mér ok öllum mínum hjúum enn oss of varði. — Þverr við glaum.

Síðari vísuhelmingrinn er eitthvað aflagaðr, enn þessi fyrri helmingr þarf engrar skýringar.

2 (Víga-Glúmr). Ek sá, ísungs jörð[1], hauks holms fúra dísi[2] fara í miklum auka und hjalmi at Eyjafirði.

1. *ísungr*, höfuðdúkr; ísungs *jörð* kvenkenning. — 2. *hauks-hólmr* hönd; *fúrr* eldr; handarelda-*dís* kvenkenning.

Síðari helmingrinn verðr ekki fullskýrðr að sinni.

Eg sá, kona, kvenmann fara með geisingi inn Eyjafjörð og hafði hjálm á höfði; þótti mér í drauminum hún taka við fjöllin.

3 (Víga-Glúmr). Þessi vísa er áðr skýrð í víga-Skútu sögu.

4 (Víga-Glúmr). Ek sofna eigi sœtan í þeima bœ . . . .[1] — munat eldviðum öldu[2] auðbœtt við mik — áðr grindlogi Göndlar[3] gellr meir í hattar felli[4] nökkurum þeira. — Oft vá ek mann of minna.

1. orðin, sem hér vanta (*ofnis ysheims*), geta ekki verið rétt, og verðr ekki komið saman við önnur orð í vís-

unni. — 2. *öldu-eldiviðr*, mannkenning. — 3. *Göndul*, valkyrja; Göndlar *grindlogi*, sverð. — 4. *hattar fell*, höfuð.

Eg sofna eigi sætt í þessum bæ .... — þeim verða eigi auðbættar sakir við mig — áðr enn sverð kveðr enn við í höfði nokkurum þeirra. Eg hefi oft vegið menn fyrir minni sakir.

5 (Víga-Glúmr). Harðgeðr Limafjarðar húna dyn-Njarðr[1] lét mik of barðan — ek sá þat í dóms draumi — enn ek þóttumk, keyrðr þjósti, snarr of ljósta sævar-hrafns beinanda[2] þráðráttar steini[3] í svefni.

1. *Limafjarðarhúnn* skip; skipa *dyn-Njarðr*, mannkenning. — 2. *sævar hrafn*, skip; skips beinandi, mannkenning. — 3. *þráðráttarsteinn*, harðsteinn, brýni.

Mér þótti í draumi Þórarinn berja mig með harðsteini, enn eg þóttist reiðast og ljósta hann þegar með brýni (eða öðrum harðsteini).

6 (Víga-Glúmr). Menstiklir[1] sá mikla goðreið[2] of tröð — sverðabrak mun verða; grára geira kveðja es komin, — þars vígmóðar eggmóts Ásynjur[3] jósu fram blóði of vegna seggja för[4]. Vinir fagna því.

1. *menstiklir*, mannkenning. — 2. *goðreið*, reið goða (hér eru það valkyrjur). — 3. *eggmót*, orrusta; eggmóts *Ásynjur*, valkyrjur. — 4. *för seggja*, flokkr manna. — För er tilgáta Jóns Þorkelssonar, og er svo líkleg, sem margar leiðréttingar hans í fornvísum, að naumast þarf að efa, að hér sé hitt á hið upphaflega orð, sem hæglega gat verið misritað fjör.

Eg sá goð (gyðjur) ríða í garð; það mun verða fyrir bardaga, — þar sem vígmóðar valkyrjur jósu blóði yfir fallinn val. Vinir fagna því.

7 (**Víga-Glúmr**). **Vísa þessi virðist vera talsvert aflöguð. Dr. Jón Þorkelsson hefir getið til, að** skalat **ætti að standa í 3. vo. í staðinn fyrir** erat, **sem í handritunum stendr, og** hervíg **í 6. vo. í staðinn fyrir** hörveig. **7.—8. vo. er tekið eftir Hóla útgáfunni, því að þessi vísufjórðungr finst ekki annarsstaðar, og hefir Jón Þorkelsson getið til að** munat **í 7. vo. ætti að vera** munom, **enn þá vantar þó enn skothendinguna í það vísuorð.**

Víns virkis hirði-Sif[1] spyrr at verkum mínum — skalat at[2] manna máli — þau morð váru forðum. Þeims hrafn of huggar[3] liggr gerva[4] talið hervíg. Munum láta málin svá myrk, at sem fæst yrkjum um.

1. *Sif,* Ásynja; *víns virki* vínker; *víns virkis hirði-Sif*, kvenkenning. — 2. *at* = á: það skal ekki hafa orð á því. — 3. *þeims hrafn of huggar* = þeim sem hrafninn huggar, þeim sem hrafninn gleðr eða *þeims hrafn of hugga*, þeim sem gleðja hrafninn, bardagamönnum. — 4. *gerva* = gerla.

Kona spyr að verkum mínum, það skal ekki hafa orð á þeim. Þau morð vóru fyrir löngu. Alkunnugt víg liggr (óbætt) þeim er hrafn hugga(r). Vér munum láta þessi mál vera myrk, og sem fæst yrkja um þau.

8 (**Víga-Glúmr**). Ek rudda mér til landa *með oddi* — forðum lék orð á því — með veðrstöfum Viðris vandar[1]. Nú hefir varrar skíðs (bendis) Valþögnir[2] vegna sér úr hendi breiða jörð með börðum[3].

Í handritunum stendr: Rudda ek sem jarla·r, og svo er það í Snorra-Eddu, þar sem þessi vísuhelmingr er. Enn með því að aðalhending vantar í vísuna, þá hefir J. Þ. getið til, að hér ætti að standa með oddi, enn Konráð Gíslason hefir getið til að lesa eigi: Rudda ek ár sem jarlar, og verðr þá einnig borgið hendingunni. Orðið bendis veit ég ekki hvað er; ég sé ekki að hægt sé að

láta *varrar skíðs bendis Valþögni* vera mannkenning; sér er tilgáta dr. J. Þ. fyrir mér.

1. *Viðrir*, Óðinn; *Viðris vöndr*, sverð; *Viðris vandar veðrstafir* mannkenning. — 2. *Valþögnir*, Óðinn; *varrar skíð*, skip; skips-Óðinn, mannkenning. — 3. *með börðum* = til yztu ummerkja.

Eg ruddi mér til landa (at Þverá) með vopnum (fyrrum); lék þá orð á því með mönnum. Nú hefir farmaðrinn (skáldið) um síðir vegið úr hendi sér stóra jörð til yztu ummerkja.

9 (**Víga-Glúmr**). **Máligr menbrjótandi**[1] **munat hljóta þá sælu, es vér sátum fullkátir fjóra tegu vetra. Nú á fleinmarar mógrennir**[2] **sér minna met. Breiðr bøggr**[3] **kom oss í búðir af einu høggvi.**

Máligr gæti líka verið málreifr, og svo hefir Jón Þorkelsson getið til í Tr. III, 123.

1. *menbrjótandi*, mannkenning. — 2. *fleinmarr*, blóð; *mór* = már; *grennir*, seðjandi; *fleinmarar mógrennir*, mannkenning. — 3. *bøggr*, líklega (skylt sagnorðinu bagga eða nafnorðinu baggi, byrði) skaði.

Hér er alveg fylgt skýringu Jóns Þorkelssonar í Tr. III, 123—124.

Hinn málreifi maðr (skáldið) mun eigi hljóta slíka sælu, sem þá er vér sátum glaðir fjörutíu vetr. Nú á hann sér minna met. Mikið tjón kom á heimili vort af einu höggi.

10 (**Brúsi Hallason**). **Vér eigum, stafn-Göndul**[1], **jafnan vegs hlut af vígum við borða stóðs stýrimeiða**[2] **— ek veit orð á því. Þó hygg ek fleygarðs fúrviðu**[3] **fóru harðara miklu fyr brekku enn mik varði, bliks-beiði-Hlökk**[4].

Eigum er tilgáta J. Þ. fyrir höfum.

1. *stafn*, ker (sbr. ölstafn), *stafn-Göndul*, kvenkenning. — 2. *borða-stóð* = borðahestar; borðahesta-stýrimeiðar, menn. — 3. *fleygarðr*, sjór; *fúrviðr*, eldviðr; sjávareldviðir, menn. — 4. *blik*, að blíkja léreft; *bliks beiði-Hlökk*, kvenkenning.

Vér eigum, kona, jafnan vegs (virðingar) hlut af vígum við hina — svo er sagt. Þó hygg eg, að þeir færi miklu harðari fyrir brekkuna en mig varði, kona.

11 (Einarr Þveræingr). Þrengvir Ála þremja linns[1] varð at rinna í éli fyr brattan mel — vas at auðlattr, þá es geira njótr[2] máttit[3] of festa klauf á Mæfils marstéttar grjóti[4] við sævar þröm.

1. *Áli*, sækonungr, Ála þrömr, sjór: sjávar *linnr* skip; *þrengvir Ála þremja linns*, mannkenning. — 2. mannkenning. — 3. *máttit* = mátti eigi. — 4. *Mæfill*, sækonungr; *Mæfils marr*, sækonungs hestr, skip; Mæfils *marstétt*, fjara?

5. vísuorðið er líklega aflagað.

Glúmr varð að renna úr bardaganum fyrir brattan mel. Var ekki hægt að letja hann, þá er hann gat ekki fest fætr á fjörugrjótinu við sjóinn.

12 (Víga-Glúmr). Herr lattisk at ganga með höttu Hangatýs[1]; þóttit þeim þekkilegt at hætta fyr brekku, þás stóðum skjaldaðir á eyri dynfúsir[2] dreyra svells dísar[3]. Blóðs bráð óx borginmóða[4].

1. *Hanga-Týr*, Óðinn; *Hanga-Týs höttr*, hjálmr. — 2. *dynfúsir* = fúsir í dyn. — 3. *dreyra svell*, orrustuvöllr; *dreyra svells dís* valkyrja; valkyrju *dynr*, bardagi. — 4. *borginmóði*, hrafn.

Herinn tók að letjast að ganga með hjálmana, þótti eigi fýsilegt að hætta sér fyrir brekkuna, þá er vér stóð-

um skjaldaðir á eyrinni fúsir að berjast. Hrafn fekk meiri bráð.

13 (Víga-Glúmr). Ilt es of orðit á jörð — aldr bölnar[1] skaldi mjök, — liðit er mest it móða líf mitt — es ek má eigi tyr seggjum hefna ofvegins Gríms eyrarleggs í Göndlar flaumi.

Orðin Heðins drífu og Gefnar, sem eru í vísunni, er ekki víst hvar eiga að vera í röðinni.

Um vísu þessa hefir dr. Jón Þorkelsson skrifað mér í þessari svipan:

„Það á að lesa bölna (= verða ógiftusamlegr) fyrir bölva. bölna er myndað af viðlagsorðinu bölr, illr, óhamingjusamlegr, á sama hátt sem fölna af fölr. Viðlagsorðið bölr finst í Lokasennu 49: ‚böl er beggja þrá' = vöntun hvorstveggja er óhamingjusamleg eða meinleg. böl er hér kvenkyn af bölr, eins og föl er kvenkyn af fölr. Í sömu vísu á að lesa ofvegins = drepins; *ofveginn* þýðir ef til vill því miðr drepinn; sömu merking hefir of í oflátinn. Þetta of er eigi hið útfyllanda of (of expletivum)".

Í staðinn fyrir meira, sem í handritunum stendr síðast í 3. vo., er hér sett móða, enn dr. J. Þ. hefir einnig getið til að þar ætti að vera: liðit er mér it mæra.

1. *Göndlar flaumr*, bardagi.

Ilt er orðið að lifa, — ellin verðr mér ógiftusöm, líf mitt er að mestu liðið — er eg má eigi fyrir öðrum mönnum hefna Gríms eyrarleggs, sem illu heilli hefir verið veginn.

Athugasemd við vísnaskýringar.

Halldór Kr. Friðriksson hefir fengizt við að skýra tvær vísur í víga-Glúms sögu í Tr. Bmf. III. 189—206, og hefir gleymzt að geta skýringa hans hér að framan. Það eru 6. og 9. vísan.

6. vísuna hefir hann þannig:

Menstiklir sá mikla
— mun sverðabrak verða —
— komin er grára geira —
— goðreið of tröð — kveðja,
þars Ósynjur jósu
eggmóts of fjör seggja
— vitnir fagnar því — vegna
vígmóðar fram blóði.

Enn vísuna færir hann þannig til óbundins máls:

Menstiklir sá mikla goðreið of tröð, þars Ósynjur eggmóts jósu fram blóði vegna (veginna) seggja of fjör (*fjör* þolf. af fjörr, viðr; hér skógr = Hrísateigr).

Um skýringu þessa er það að segja, að hún er ólíklegri enn sú, sem hér er að framan, einkum orðið fjörr = viðr, og vegna = veginna. Í Hóla útgáfunni stendr för, og með því orði getr vegna staðizt. Hins vegar er alllíkleg tilg. H. Kr. Friðrikssonar um, að vinir fagna því eigi að vera — vitnir fagnar því, þ. e. úlfrinn fagnar því, og yrði þá síðari vísuhelmingrinn þannig (því er óþarft):

þars Ásynjur jósu
eggmóts of för seggja
— vitnir fagnar — vegna
vígmóðar fram blóði.

9. vísuna hefir H. Kr. Friðriksson þannig:

Málörr munat enn sælu
menbrjótandi hljóta
— oss kom breiðr í búðir
böggr af einu höggvi —,
þá es — fleymærar — fjóra —
fullkátir vér sátum
nú es — mógrennir — minna
mitt setr — tigu vetra.

Þ. e. Málörr menbrjótandi munat enn hljóta sælu þá es vér sátum fullkátir fjóra tigu vetra; nú er mitt setr minna, fleymærar mógrennir, o. s. frv. — *Fleymærar mógrennir* þýðir hann: *fley*, skip; mærr; land, fleyland, sjór; *mór*, hestr, og verðr þetta mannkenning.

Enn fremr hefir séra Janus Jónsson í Holti reynt að skýra síðari helming þessarar vísu í Tr. III. 111—122, og hefir hann hana þannig:

áðr — fleymærar — fjóra
fullkátr vér sátum,
nú er — mórennir — minna
mitt set — tigu vetra.

Þ. e. áðr sátum vér fullkátir fjóra tigu vetra, fleymærar mórennir; nú er mitt set minna. — Virðist sú skýring vel geta staðizt. — *Fleymærar mórennir* er þá = sjávar mórennir (sjávar-hest-rennir), mannkenning. — *Mó* er þolf. af mór hestr.

Nöfn.

Arngrímr Þorgrímsson 34, 35, 55—57, 60, 62, 65, 66.
Arnórr kerlingarnef Bjarnarson 42, 55, 57.
Arnórr rauðkinnr Steinólfsson (Arnórr enn góði Rauðsæingr) 30—34, 55, 79, 85.
Auðun rotinn Þórólfsson 47.
Ásbrandr Narfason 87.
Ásgautr berserkr 10—12.
Ásgrímr elliða-Grímsson 27, 57, 73, 74.
Ástríðr Böðvarsdóttir 12.
Ástríðr Eiríksdóttir (móðir Óláfs Tryggvasonar) 12, 86.
Ástríðr Vigfúsdóttir hersis 6, 9, 12—15.

Barð, bær (nú prestssetr) í Fljótum 29, 79.
Bárðardrápa 86.
Bárðr Hallason 47—54.
Bergr Vigfússon 86.
Björn járnhauss 16—18.
Borgarhóll, bær í Eyjafirði 14.
Brúsi skáld Hallason 47, 81, 86.
Bægisá, bær (nú prestsetr) í Eyjafjarðars. 86.
Böðvarr víkinga-Kárason 12, 85.

Djúpadalsá í Eyjafirði 37, 38.
Djúpidalr (= Stóridalr), bær í Eyjafirði 73.
Drangi í Hörgárdal 86.

Einarr Þveræingr Eyjólfsson 47, 54, 56, 69, 71—77, 80—83.
Einarr Konálsson 40.
Eiríkr, húskarl Þórarins á Espihóli 66.
Eiríkr bjóðaskalli á Ofrustöðum 12, 86.
Eiríkr hunda-Steinarsson 107.

Erlendr inn sterki Oláfsson lögmaðr 86.
Esphælingar 14, 24, 27, 33, 34, 41, 54, 58, 63, 66, 71, 72.
Espihóll, bær í Eyjafirði (hinn nyrðri) 30, 46, 57, 61, 85, (hinn syðri) 14, 32.
Eyfirðingar 46, 80, 83.
Eyjafjarðardalr 30, 47.
Eyjafjörðr 1, 3, 13, 26, 34, 46, 55, 56, 73.
Eyjólfr Narfason 78.
Eyjólfr Ingjaldsson 1—13, 15, 25.
Eyjólfr Valgerðarson 30.
Eyjólfr Þorleifsson ins háva 60, 66.
Eymundr akraspillir 12.
Eysteinn berserkr 62, 64.
Eyvindr austmaðr 62, 66.

Fangabrekka (á alþingi) 35, 36.
Fiskilækjarhverfi (= Kaupangssveit eða hlutr hennar) í Eyjafirði 45.
Fljót, hérað í Skagafjarðarsýslu 29, 79.
Fluga, sverð 44.
Fornhagi, bær í Hörgárdal 83.
Freyr 14, 28, 54, 75.

Gásar, forn kaupstaðr við Eyjafjörð 32.
Gizurr Kaðalsson 30, 31, 34.
Gizurr enn hvíti Teitsson 12, 27, 73, 74.
Glúmr Eyjólfsson = víga-Glúmr 13—19, 21—34, 36—49, 54—56, 58—88.
Gnúpufell, bær í Eyjafirði 74.
Grímr eyrarleggr Gunnsteinsson 29, 81, 82, 84, 86, 88.
Grímr Helgason á Kálfskinni 87.
Grund, bær í Eyjafirði 13, 29, 57, 58, 85.
Guðbrandr Þorvarðsson 60, 62, 63, 67, 69, 70.
Guðmundr enn ríki Eyjólfsson 75, 77, 81—83.
Gunnsteinn Eysteinsson 29, 86.

Hagi, bær í Árskógsströnd í Eyjafjarðarsýslu 78, 79, 82.
Hallbera Þóroddsdóttir 77.
Halldóra Arnórsdóttir 79.
Halldóra Gunnsteinsdóttir 29, 66, 67, 81, 86, 88.
Hallfríðr Þorkelsdóttir 13.
Halli enn digri 62, 66.

Halli enn hvíti Þorbjarnarson 47, 48, 50, 51, 54.
Hallvarðr, lausingi Glúms 46—49.
Hamarr, bær í Eyjafirði 38, 39, 42.
Hanakambr (= Kambr), bær í Eyjafirði 77.
Haukr lögmaðr Erlendsson 86.
Hákon konungr Aðalsteinsfóstri 4.
Hámundr heljarskinn 13.
Hegranessþing 40, 71.
Helga Eyjólfsdóttir 13, 60, 68.
Helga Þórðardóttir frá Stokkahlöðu 78, 87.
Helga Þorkelsdóttir á Hamri 38, 41, 42.
Helgi enn magri Eyvindarson 1, 13, 78, 85, 87.
Helgi Narfason 87.
Hellu-Narfi = Narfi Ásbrandsson.
Herþrúðr Gizurardóttir 30.
Heðinn ór Mjólu 86.
Hlenni enn gamli Örnólfsson 29, 51, 54, 73.
Hlíf Heðinsdóttir 29, 86.
Hólar, bær í Eyjafirði 13, 23, 24, 41.
Hrafnagilslaug 32, 70.
Hreiðarr stýrimaðr 1—9, 12.
Hripkelsstaðir (upphaflega: hrip-Ketilsstaðir), bær í Eyjafirði 14.
Hrísateigr í Eyjafirði 60, 68, 74.
Hrísey á Eyjafirði 78, 87.
Hríseyjar-Narfi = Narfi Arnarson (r. Þrándarson).
Hunda-Steinarr jarl 107.
Höfði, bær á Höfðaströnd í Skagafj.s. 29.
Hörgárdalr, hérað í Eyjafjarðarsýslu 29, 76, 77, 84, 86.

Ingjaldr Helgason ens magra 1—3, 13, 30, 78, 85.
Ingunn Helgadóttir 13.
Ingunn Þórisdóttir 13.
Ísland 3, 6.
Íslendingar 4—8.
Ívarr bróðir Hreiðars stýrimanns 4—9, 11.

Jórunnarstaðir, bær í Eyjafirði 47.
Jöðurr, maðr Glúms 60, 66.

Kaupangr (= Kaupangssveit eða hluti hennar), nú bær í Eyjafjarðarsýslu 80.
Kálfr frá Stokkahlöðu 37—41.

Kálfsskinn, bær á Árskógsströnd 87.
Ketilbjörn frá Mosfelli 27.
Ketill Þorvaldsson 62, 76.
Klaufi Þorvaldsson at Barði 29, 79.
Klængr Narfason 78, 79, 81, 82.
Kvarnárvað í Eyjafirði 63.
Kolr byskup 83.
Kristnes, bær í Eyjafirði 60, 86.
Kroppr, bær í Eyjafirði 86.
Kræklingahlíð, sveit í Eyjafjarðars. 86.

Laugaland, bær í Eyjafirði 60.
Laugardalr (= Mjaðmárdalr eða Þverárdalr) í Eyjafirði 52.
Limafjörðr í Danmörku 59.
Lón (= Skipalón?), bær í Eyjafjarðars. 86.

Már Glúmsson 36—38, 46, 58—61, 63, 66—68, 73, 83, 85.
Merkigil í Eyjafirði 85.
Mjaðmárdalr í Eyjafirði 43, 51.
Mjóla 86.
Mosfell, bær í Grímsnesi 27.
Myrká, bær (nú kirkjustaðr) í Hörgárdal 86.
Myrkárdalr, bær í samnefndum dal í Eyjafjarðars. 77.
Mývatn (= Mývatnshverfi = Mývatnssveit) í S.Þingeyjars. 13, 29, 42.
Mývatnshverfi = Mývatnssveit 45.
Möðrufell, bær í Eyjafirði 13, 34, 55, 57, 57, 60, 85.
Möðruvellir, bær í Eyjafirði 30.
Möðruvellir, bær í Hörgárdal 77.
Möðrvellingar 54.

Narfasker 87.
Narfi Arnarson 13, 78, 87.
Narfi Ásbrandsson = Hellu-Narfi 87.
Norðlendingar 36.
Noregr 1, 4.

Oddaeyrr (= Oddeyri við Eyjafjörð 80.
Oddbjörg farandkona 35.
Oddkatla Oddkelsdóttir 30, 51.
Oddkell ór Þjórsárdal 30, 47.
Ofrustaðir í Noregi 86.
Ormr Hallason 47, 86.
Óláfr konungr Tryggvason 12, 86.

Ólof kona hunda-Steinars 85.
Ólof Böðvarsdóttir 12.

Rangárvellir 36.
Rauðahjalli, vestan í Vöðlaheiði 43.
Rauðólfr öxna-Þórisson 86.
Rúnólfr Kaðalsson 30.

Saldís kona Gizurar Kaðalssonar 30, 34, 35.
Salgerðr Steinólfsdóttir 85.
Saurbær, bær (nú prestssetr) í Eyjafirði 41, 47, 54.
Sigluvík, bær á Svalbarðsströnd í S.-Þingeyjars. 13, 60.
Sigmundr Þorkels son ens háva 13, 14, 19, 21—24, 26, 27, 52.
Sigurðr þjóðaskalli Eiríksson 85.
Sigurðr víkinga-Kárason 6, 12.
Skagafjörðr 50.
Skáldsstaðir, bær í Eyjafirði 47.
Skjalgdalsá 85.
Skúta Áskelsson goða = víga-Skúta 42—46.
Snækollr hestr 36.
Steingrímr í Sigluvík 13, 60.
Steingrímr Örnólfsson 86.
Steinólfr Arnórs son rauðkinns 34, 35, 55—57, 61—64, 69.
Steinólfr enn lági Hrólfsson 85.
Steinólfr Ingjaldsson 1, 30, 85.
Steinunn Bergsdóttir 86.
Stokkahlaða, bær í Eyjafirði 37, 40, 61, 62, 78.
Sturla Þórðarson 85.
Svarfaðardalr 79.

Teitr Ketilbjarnarson á Mosfelli 27.
Tjörn, bær í Eyjafjarðardal 30, 47.

Una Oddkelsdóttir 47.
Upplönd í Noregi 10.
Uppsalir, bær í Eyjanrði 34, 35, 54, 55, 62, 64.
Úlfeiðr Ingjaldsdóttir 13, 78, 87.
Úlfsdalir, bær í Eyjafj.s. 71.

Valgerðr Flosadóttir 86.
Valgerðr Rúnólfsdóttir 30.
Vestfirðingar 36.
Vitazgjafi, akr at Þverá í Eyjafirði 20, 23.
Víðines, bær í Eyjafirði 29, 51.
Víga-Glúmr = Glúmr Eyjólfsson.

Víga-Skúta = Skúta Áskelsson.
Vigdís Auðunar dóttir rotins 47.
Visdís Þórisdóttir 14, 23, 24, 62, 85.
Vigfús Eyjólfsson 13.
Vigfúss víga-Glúmsson 46—50, 52—55, 65, 69, 86.
Vigfúss víkinga-Kárason 6, 9, 12, 15, 16. 18, 25, 27, 75, 86.
Víkinga-Kári 6, 12, 85.
Vors, hérað í Noregi 1, 5, 10, 14.
Vöðlaheiðr 43.

Yngvildr allra-systir 60, 86.

Þjóðólfr frá Æsustöðum 41.
Þjórsárdalr 29, 47.
Þórarinn illi Steinólfsson 85.
Þórarinn á Espihóli Þórisson 13, 14, 24, 26, 29, 46, 54, 57—59, 61—64, 66—75. 79, 80, 85.
Þorbrandr Narfason 78.
Þórðr slítandi 86.
Þórðr Bjarnarson á Höfða 29.
Þórðr Gilsson 85.
Þórðr Rafnsson á Stokkahlöðu 62, 63, 78, 79, 87.
Þórðr Örnólfsson 86.
Þórðr Freysgoði Özurarson 13.
Þórdís Bjarnardóttir 55.
Þórdís Gizurardóttir 30, 31, 34.
Þórdís Kaðalsdóttir 30, 85.
Þorgerðr Þorvaldsdóttir 29.
Þorgrímr fjúk 77.
Þorgrímr Hlífarson 29, 86.
Þorgrímr Þórisson í Möðrufelli 13, 30—32, 34, 55, 85.
Þórir á Espihóli Hámundar son heljarskinns 13, 26, 30, 32, 46, 85.
Þorkatla kona Þorvalds króks 29.
Þorkatla Másdóttir 85.
Þorkell á Hamri 38, 39, 42.
Þorkell enn hávi at Mývatni 13, 14, 19, 22, 24—29, 75.
Þórlaug víga-Glúmsdóttir 42.
Þorleifr enn hávi 60.
Þóroddr Hjálmsson 77.
Þorsteinn bóndi á Upplöndum 10.
Þorsteinn ranglátr Einarsson 86.
Þorsteinn Eyjólfsson 13, 19, 20, 23, 24, 71.
Þorvaldr á Rangárvöllum 36.

Þorvaldr menni Eyjólfsson 78, 79, 87.
Þorvaldr Narfason 78.
Þorvaldr Rafnsson á Barði 29.
Þorvaldr tasaldi Steingrímsson 13, 60, 65, 66, 68, 81.
Þorvaldr krókr Þórisson 13, 14, 26, 29, 40, 56—58, 62, 65, 66—70, 72, 74, 85.
Þorvarðr Örnólfsson 60—66, 69, 70, 74, 86.
Þundarbenda, þræll 65.
Þverá en efri (= Munka-Þverá), bær í Eyjafirði 1, 13, 19, 21, 24, 25, 28, 32, 36, 41—44, 46, 52, 55, 56, 60, 62, 68, 74, 75—77, 85.
Þverá en ytri (áin) í Eyjafirði 85.
Þverbrekka, bær í Öxnadal 78.

Æsustaðir, bær í Eyjafjarðardal 41.

Öngulsstaðir, bær í Eyjafirði 62.
Örn, faðir Narfa 87.
Örnólfr töskubak 29.
Örnólfr Þórðarson slítanda 60, 86.
Öxnadalr 78.
Öxnadalsheiðr 83.
Öxnafell, bær í Eyjafirði 56.
Öxna-Þórir 86.

Leiðréttingar.

Bls. 7_6: **þangt** *les* **þungt.**
Bls. 59_{21}: **þrádáttar** *les* **þrádráttar.**
Bls 60_{10}: **fjör** *les* **för** *(í sumum eintökum).*

